

HALK CEPHESİ NEDİR ?

vatan partisi yayınları

TÜSTAV

Vatan Partisi

Genel Merkez Adresi:

Aksaray Cad. Girişken Palas 30/5 Laleli - İSTANBUL

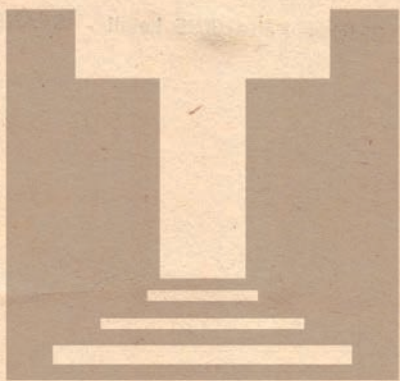

TÜSTAV

Vatan Partisi Yayınları: Mesih Paşa Cad. Saraçoğlu İşhanı

No: 32/10 Kat: 4 . Laleli - İSTANBUL

Dizgi - Baskı: Güryay Matbaacılık, Cağaloğlu Çatalçeşme Sok
Yavuz Han No: 26,

TÜSTAV

GİRİŞ

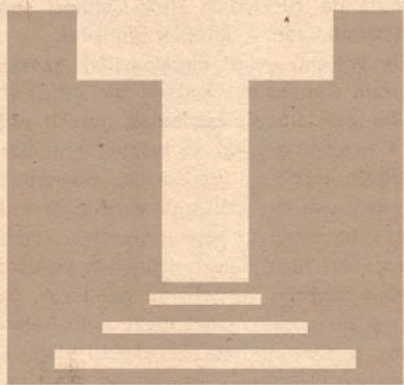
Cephe tartışmalarının yoğun olduğu ve çeşitli biçimler aldığı günümüzde bu konuyla ilgili görüşlerimizin derli toplu açıklanması şart oldu.

Broşür iki ayırımından meydana geliyor. I. Ayırımında cephenin dünya deneyleriyle açıklanması ve incelenmesi yapılmaya çalışıldı. II. Ayırımında da Türkiye'de Halk Cephesi sorunu kendi şartları içinde incelenip, somut öneriler getirildi.

I. Ayırımın ilk bölümü genel olarak ittifak kavramı üzerine bir açıklamadır. Halk Cephesinin kendisi bir ittifaklar olayı olduğu için böyle bir açıklamayla başlamak gerekli oldu. II. Bölümde ise Halk Cephesini maddi ve sosyal temellerini kavrayabilmek için serbest rekabetçi ve tekelci dönemlerin başlıca farklılıkları ve bunun sınıflar savaşına yansımaları anlatıldı. Bu temel farklılıklar kavranmadıkça cephe meselesi temelli bir biçimde anlaşılmayacaktır. III. Bölümde Dünyada pratikte ve teoride Halk Cephelerinin doğuşu ve gelişimi açıklandı. Son bölümde 1. ve 2. Dünya buhranları sırasındaki gelişmelerin sonucu olan Enternasyonel 7. Kongresinde onaylanan Halk Cephesinin teorik değerlendirilmesi kendi başına incelendi. Böylece I. Ayırımında dünyadaki cephe deneyleri ve bunların teorik mirasları ana hatlarıyla değerlendirilmiş oldu.

II. Ayırımında Türkiye'de cephe sorunu 3. bölümde incelendi. I. Bölümde içinde bulunduğumuz maddi ortam, 2. Bölümde içinde bulunduğumuz insan ve bilinç ortamı değerlendirilerek, 3. Bölümde de bunların mantık sonucu Cephe örgütlenmesine «Nereden başlamalıyız?» sorununa açıklık getirilmeye çalışıldı. Konu somut öneriler ve kongre kararımız ile bağlandı.

Vatan Partisi cephenin inşasında bir taş olmak iddiasındadır. Bu görevimizin bir bölümünü bu kitapçıkla yerine getirebilirsek, yayınlanması amacına ulaşmış olacaktır.

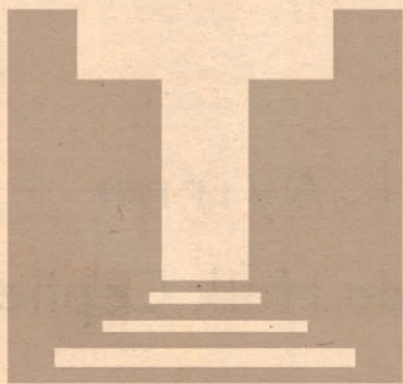

TÜSTAV

I. Ayırım

Dünyada Halk Cepheleri

TÜSTAV

TÜSTAV

I. B Ö L Ü M

GENEL OLARAK İTTİFAK NEDİR? NASIL BELİRLENİR

Halk Cephesi, **Tekelci dönemin** ittifaklar biçimidir denebilir. Bu nedenle; genel olarak ittifak kavramı üzerine birkaç söz söylemek fazla olmayacaktır.

İttifak; tek başına yenmeye gücü yetmeyenlerin, ortak düşmana karşı kurduğu birliktir. Sınıflar savaşındayız. Sınıf savaşı, iktidar savaşıdır. Ve kendiliğinden, bu savaş meydanında, çeşitli sınıflar, zümre ve tabakalar bulunur. Eğer, bir sınıf diğerini her zaman tek başına, bir vuruşta alt edebilse, savaşın en karışık yanı olan çeşitli güçlerin koordinasyonu-ittifaklar-problemi de olmazdı. Fakat sınıflar savaşı, tam tersine, askercil savaşın bin katı daha karışık güçlerin koordinasyonunu -ittifakını- gerektirir. Bu nasıl yapılacaktır? Konumuz budur.

İttifak Edecek Unsurların Belirlenişi:

Proletaryanın ittifak unsurları nasıl belirlenir? Bunlar dönemlere göre değişir mi? Yoksa, sabit midirler?

Proletarya sosyal yapı ortamında pek çok sınıf, zümre ve tabaka ile yanyanadır, hatta içiçedir. Bu olağanüstü karışık, bir bakıma sınırsız veya sınırları birbirinin içine girmiş sosyal yapı ortamında güçleri belirli hale getirmek ve ittifak kurmak bazı temel şartlar gerektirir. Kimse canı çektğinde, önüne gelenle

ittifak edemez. Makyavelist değil de, Marksist ittifakçılar olacak sak sağlam çiviler çakmayı bilmeliyiz.

İttifaklar için, herşeyden önce, sosyal yapı ortamı en iyi biçimde tanınmalıdır. Bu bize savaşın karakterini ve yönünü gösterecektir. Proletaryanın nihai amacı Sosyalizmdir. Her ülkenin Ekonomik-Sosyal ilişkiler bütünlüğü bu amaca yönelik ara basamakları belirler. Bir kez bu amaç ve ara basamaklar belli olduktan sonra, kendiliğinden her basamaktaki ara amaç proletaryanın ittifaklarını belirler. Lenin 1905 Ekiminde Rusya'daki savaşı şöyle açıklar.

«Biri, özgürlük için (burjuva toplumunun özgürlüğü için) demokrasi için, yani halkın mutlak egemenliği için bütün halkın verdiği savaştır; öteki, toplumun sosyalist örgütlenmesi için proletaryanın burjuvaziye karşı giriştiği sınıf mücadelesidir.

«Şu halde, karakterleriyle, amaçlarıyla ve kavradaki kesin tavır takınmaya yetenekli sosyal güçlerin bileşimi bakımından, tamamen farklı iki savaşı aynı zamanda yürütmek gibi zor ve ağır basan bir görev, sosyalistlere düşüyor.» (İşçi Köylü İttifakı)

Klasik olarak Demokratik Devrim ve Sosyalist Devrim diye adlandırılan bu «farklı iki savaşın» «aynı zamanda» yürütülmesi ile Türkiye Proleter Sosyalistleri de karşı karşıyadırlar. Bu farklı iki savaşı ne birbirine karıştırmak, ne de Çin Seddi ile ayırmak sınıflar savaşının diyalektiğini kavramamak olur. Bu, savaşa, bütünlüklü bir bakışı ortadan kaldırır. Bu aynı karakterli iki savaşın birini gözden uzak tutmak bizleri güçlerin koordinasyonunda yanılırlara iter. «Tamamen farklı iki savaşı aynı zamanda yürütmek gibi zor ve ağır basan bir görev» kendiliğinden önümüze «sosyal güçlerin bileşimi» yani ittifaklar sorununu koymaktadır. Doğaldır ki, bu da savaşın zor karakterinden ayrılmaz. O bakımdan çok zor ve kahırlı bir uğraş olur çıkar.

Bu söylenenlerden ittifaklar için iki temel şart belirir:

1 — Proletarya bütün ittifak adımlarında her zaman toplumun sosyalist örgütlenmesi savaşını göz önünde tutmalı, yani ittifaklarını sosyalist toplumun örgütlenmesi savaşına tabi kılmalıdır. Yoksa günlük, ana hedeften yoksun ittifaklar, burjuva pragmatizmi olmaktan öteye gidemez. Lenin bu konuda şu ihtarı yapar: «En dürüst ve en devrimci demokratlarla yapılsa bile, hiç bir ittifak, proleterlere, daha yüksek ve daha önemli olan amaçlarını, sosyalizm uğruna olan mücadeleyi, bütün emekçileri her türlü sömürüden kurtarma uğruna mücadeleyi unutturamaz.» (İşçi Köylü İttifakı)

Öyleyse «en iyi» olsa bile, proletaryanın «hiçbir ittifakı» «sosyalizm uğruna mücadeleyi» gölgelememelidir. Böyle bir durum, kaçınılmazca, proletaryayı bir başka sınıfın peşine takacaktır. Oysa proletarya kuyruk olmak, ittifak yaptığı unsurlara tabi olmak için değil, tam tersine bütün ittifaklarını sosyalist mücadelenin çıkarlarına tabi kılmak için yapmalıdır.

2 — Proletarya sosyalizm yolunda savaşın her ara basamağındaki mücadelenin karakterine, amaçlarına göre de «sosyal güçlerin birleşimini» kavramalı ve koordine etmelidir.

Demek ki, proletaryanın belli dönemlerdeki amaçları o dönemler için ittifak unsurlarını belirler, nihai amaç ise kendinden önceki basamakları yönsüzlükten kurtarır.

Böylece, verili bir dönem için, proletaryanın ittifak güçleri değişmez. Örnek olarak, Rusya'da, 1905 öncesi RSDİP'in amacı: «Çarlığın devrilmesi» ve «derebey kalıntılarının kaldırılması» idi. Bu amaç; karşıt güçleri ve ittifak güçlerini belirlemekteydi. Verili dönem ise, çarlık isdibdadının sürdüğü dönemdir. Ve bu dönem sürdükçe, karşıt güç ve ittifak güçleri verili olacak, değişmeyeceklerdir. Bu örnekte, o dönem için ittifak güçleri «bütün köylülük» tür, tecrit edilecek güç ise; İşveren sınıfıdır. Lenin bu durumu bir cümleyle anlattırır «Demokratik devrim sırasında sosyalist proletarya köylülükle ittifak yapmayı burjuvazi-

nin istikrarsızlığını felce uğratarak, otokrasiyi kırmayı ve ezmeyi bir hedef olarak göstermiştir.» (a.y. s. 17)

Hedef; «otokrasiyi kırmak ve ezmek»tir. Bunun için köylülükle ittifak yapılacaktır. Bu ittifak, düşman tarafına da geçme ihtimali olan «burjuvazinin istikrarsızlığını felce uğrat»malıdır.

Demokratik devrim (verili dönem) için hedef ve o hedefe yönelik ittifak güçleri bellidir. Verili dönem değişince hedef (veya amaç) değişeceği için, ittifak güçleri de değişecektir. 1917 Eylül'ünde Lenin şunları yazar:

«Şimdi hükümdarlık yıkılmış bulunuyor. Rusya'nın başında bir kadetler Menşevikler, ve Devrimci sosyalistler hükümeti bulunan bir demokratik Cumhuriyet haline gelişi ölçüsünde burjuva devrimi tamamlanmıştır» (a.y. s. 46). 1917 Eylül öncesi ve sonrası güçlerin dizilişi ise şöyledir:

«Yalnız proletarya ve köylüler krallığı devirebilirler. O çağda bizim sınıf siyasetimizin belirleyici ilkesi bu olmuştur» Krallık devrilmiştir. Yeni durum için belirlenen şudur: «Yalnız proletarya en yoksul köylüleri (Programımızın ifade ettiği gibi yarı proleterleri) yöneterek savaşı demokratik bir barışla sona erdirebilir (...) sosyalizme doğru mutlak surette zorunlu olan, acil bir hale gelen ilk adımlar atılabilir, şimdi sınıf siyasetimizi belirleyen ilke budur.» (a.y. s: 47)

Demek ki krallığa karşı savaşta; köylülükle birlikte, işverenler tecrit, emperyalizme karşı savaşta ve sosyalizmi kurmak için; «en yoksul köylülükle» birlikte «hali vakti yerinde çiftçiler-küçük burjuva demokrasisi» (Menşevikler ve Devrimci Sosyalistler) tecrit edilmelidir.

İttifak Bağımlılık mıdır?

«Madem ki bu gibi anlaşmalar hiçbir şekilde Sosyal Demokrat İşçi Partisinin tam bağımsızlığını kısıtlamamalı, ya da onun proletaryaya ait taktik ve ilkelerinin bütünlüğüne ve özgürlüğüne etki etmemeli.» Bu prensibi belirleyen Lenin «Sosyalist Devrimci örgütlerle bölgesel anlaşmaları» önermektedir. (RSDİP III. Kongre Tutanakları)

Demek ki; İttifak, «Proletaryaya ait taktik ve ilkelerin bütünlüğüne ve özgürlüğüne etki etmemeli» imiş. Bu nasıl olacak? Eğer proletarya sosyalizm uğruna mücadeleyi gözden uzak tutmazsa, bu tehlike yoktur. Tersî halinde, zaten günlük politika yapılıyor demektir, bu durumda proletaryaya ait taktik ve «ilkelerin bütünlüğü» göz önünde tutulmadığından proletarya bağımsızlığını yitirir.

Verili bir dönemde, bazı ortak amaçları olan çeşitli sınıf, zümre ve tabakaların, bu ortak amaçlar doğrultusundaki davranışları, düşmanın ortak olması anlamında birbirine bağımlıdır. Proletarya, her dönemde düşmana karşı davranırken müttefiklerini dikkate almak zorundadır. İşçi sınıfı tek başına burjuvaziyi yenemeyeceğine göre, müttefiklerinin durumu, yani onların burjuvaziden kapuşma derinliği işçi sınıfının mücadelesini etkiler. Onun taktiklerini belirler. Bu anlamda onlara bağımlıdır. Fakat, bu bağımlılık sosyalizm için mücadeleyi gölgelediği, engellediği zaman sonuç kuyrukçuluk olacaktır. Bu, pasif, edilgen ittifak anlayışıdır. Sosyalizm için mücadele hedefimiz, bizi, her türlü ittifakta bağımsız kılar.

İki İttifak Anlayışı:

Buraya kadar açıklanmaya çalışılan ittifak anlayışı, bu iki anlayıştan biridir. Onu daha iyi anlayabilmek için, Bolşevik ve Menşevik ittifak anlayışını karşılıklı açıklamaya çalışalım. Lenin bu ayrıcalıklı tutumu şöyle özetler:

«Köylüyle, ittifak kurduk. Biz bu ittifakı işte şöyle anlıyoruz. Proletarya köylüyü burjuvazinin sömürsünden, yönetiminden ve etkisinden kurtarır ve onu sömürücüleri ortaklaşa yenmek için kendine çeker.

«Menşevikler ise şöyle düşünüyorlar: Çoğunluk köylülerdedir; biz ise su katılmamış demokratlarız. Onun için kararı çoğunluk vermelidir. Fakat köylülük bağımsız olmadığından, bu durum, pratikte kapitalizmin yeniden kurulmasından başka birşey değildir.

«Slogan gene köylülükle ittifak sloganı olarak kalıyor. Bu

İttifaktan söz ederken, bununla proletaryanın güçlenmesini ve pekişmesini kastediyoruz.» (İşçi Köylü İttifakı, s: 151)

Her ikisi de slogan olarak aynıdır: **Köylülükle ittifak.** Ama bundan başka hiç bir şey aynı değildir. Birisi ittifaktan «**Proletaryanın güçlenmesini ve pekişmesini**» kastedmektedir. Ve bunun için «**köylüyü burjuvazinin sömürsünden, yönetiminden ve etkisinden kurtarır ve onu**» ortak düşmana karşı «**kendine çeker**». Burada proletaryanın bağımsız etkin bir mücadelesi vardır. Bütün bu söylenenler, yığınların haklı taleplerini her an kavrayıp yönlendirerek olabilir. Ve bütün mesele bıkmaz bir kararlılıkla sömürülen yığınları «**kendine çek**»mektir. Oysa Menşevik ittifakçılar «**çok sıkı demokrat**» olduklarından çoğunluğa boyun eğerler. Yani «**kendine çekme**» yoktur; tersine tabi olma vardır. Bu nereden gelir? Onların küçük burjuva yapıları, bağımsız davranmalarını engeller. Böylece, onlar her zaman «**Marks'ın küçük burjuvazinin kesin savaşlarda bağımsız bir tutum alamayacağı yolundaki tezini ispatlarlar.**» (a.y. s: 63)

«**Kendine çekme**» doğru mücadeleyle olur. «**Çoğunluğa**» tabi olmak burjuvazinin kuyruğuna takılmaktan başka bir anlama gelmez. Çünkü, kapitalizm şartlarında köylülük ve küçük burjuvalar özel mülkiyet tabusuyla çarpılıp burjuvazinin arabasına koşmuşlardır. Yapılacak iş onları bu arabadan kurtarmaktır. Bu da onların çoğunluk durumuna tabi olmakla olmaz.

Lenin bir devrimci blokun şartlarını şöyle belirler: «**Devrimci-Sosyalistlerin küçük burjuva hayallerini eleştirmekten hiçbir zaman vazgeçmeyen; onlarla Kadetlere karşı olmaktan başka şekilde hiçbir zaman blok kurmayan devrimci Sosyal-Demokratlar köylüleri Kadetlerin etkisinden koparmak için durmadan mücadele ediyorlar.**» (a.y. s: 45) Demek blok'un şartı Kadetlere (liberal burjuvazi) karşı olmaktır. Ama menşevikler, 1917 burjuva devriminde, Devrimci-Sosyalistleri, Kadetlerin peşine takılmaktan çekinmediler ve Kadetler, Menşevikler, Devrimci-Sosyalistler

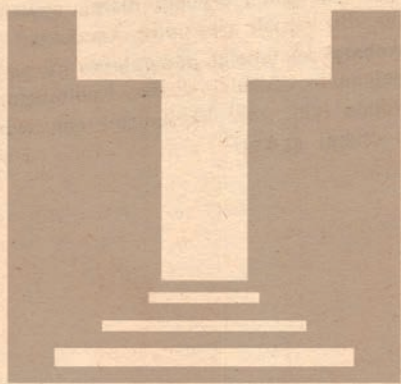
ortakça hükümet oldular. Böylece Devrimci-Sosyalistleri, Kadetlerin «etkisinden koparmadan» onlarla blok kuran Menşevikler burjuvazinin peşine takıldılar.

Demek, Menşevik ittifak anlayışının en belirgin yanı; ittifak güçlerini proletaryanın güçlenmesi için, burjuvazinin etkisinden kurtarmak yolunda mücadele etmek değil de, ittifak güçlerinin çoğunluğuna tabi olmaktır.

İttifaklar için genel prensip olarak söylenebilecekler böyle özetlenebilir. Bu genel prensipler konduktan sonra ittifakların serbest rekabetçi ve tekelci dönemlerde ne gibi gelişmelere uğradığına değinelim. Tekelci dönem Kapitalizmde bir kalite değişmesi olduğu için, yani kapitalizmi can evinden değiştirdiği için bunun önemi açıktır.

TÜSTAV

TÜSTAV

II. BÖLÜM

TEKELCİ DÖNEM ÖNCESİ VE SONRASI SINIFLAR SAVAŞI

En basit gözlem bile, Halk Cephe'lerinin kapitalizmin Emperyalizm çağında meydana çıktığını ve geliştiğini görmemezlik edemez. O zaman, önümüze şu soru çıkar: Serbest Rekabetçi dönem ile Tekelci dönem arasındaki başlıca farklılıklar nelerdir? Bu soru açıklanmadıkça cephe gelişmeleri temelli olarak kavranamaz. Bu amaçla, iki dönem arasındaki başlıca farklılıklara değinmeye çalışalım.

Kapitalizm Ada'da 1600'lerde görüldü. Ve sonra salgın bir hastalık gibi Kıtaya, oradan da Yeni Dünya'ya yayıldı. İnsanlığın o güne kadar görmediği muazzam üretim ve teknik gelişim bu yeni ekonomik düzende gerçekleşti. Ama, Kapitalizm de, kendi içinde varolan gelişmeleri sonucu asalaklaşmadan edemedi. Ve somut olarak 1900'lerde Tekelci ve Emperyalist aşamaya geldi, dayandı. Bu kapitalizm için de yeni bir aşamayı. Ve bu ekonomik değişimin sosyal yapıda, sınıflar savaşında çeşitli yansımaları kaçınılmazca kendini gösterdi. Bunlar nelerdir? Hiyerarşide ekonomi öndedir. Önce ekonomide meydana gelen değişiklikleri özetleyelim.

SERBEST REKABETÇİ DÖNEM VE EMPERYALİZM ÇAĞI: EN GENEL FARKLILIKLAR:

1 — «Klasik endüstri kapitalizminin özü (Niteliği) rekabetçidir». «Emperyalist kapitalizmin, ekonomisinin özü serbest rekabet değil, onun tersi olan tekelcilik (monopolculuk)tur.» (Emperya-

lizm, Geberen Kapitalizm. H. K. s: 17) İki dönem arasındaki en önemli farklılık budur. Ve dönemler bu «ÖZ»lere göre belirlenirler. Kapitalizm feodal tekele karşı doğmuş, gelişmiş fakat gelişme kanunları onu da kapitalist tekele vardirmiştir. Böylece iki dönem arasındaki fark bir nicelik farkı değil, bir nitelik farkıdır. «Emperyalizm çağına gelen kapitalizm, ta can evin değişmiştir.»

Serbest rekabetçi dönemde kapital rekabetçidir. Ve ayrı ayrı sanayi, banka, ticaret gibi kapitaller mevcuttur. Ve birbirleriyle savaşırlar. Fakat tekelci dönemde işler tersine döner. En büyük kapitaller, (sanayi, ticaret, emlak vb.) banka kasalarında sarmaş dolaş olurlar ve o zaman, artık, ayrı ayrı sanayi, ticaret, emlak vb. gibi kapital kalmaz ve hepsi bir tek **Finans-Kapital** haline gelir. O nedenle «finans-Kapital yapılışından tekelcidir» (Rekabetçi kapital yerine Finans-kapital).

2 — Rekabetçi kapitalizm, gelişen kapitalizmdir O dönemin «kıran kırana savaşı» bir sihat alametidir. Kapitalistlerin hür girişimleriyle başlattıkları ve sürdürdükleri rekabet meydan savaşıdır. Bir yandan gerici bütün ilişkileri yok edip, tarih sahnesinden silerken; öte yandan tekniğe büyük sıçramalar yaptırmıştır.

Tekelci kapitalizm ise ölen kapitalizmdir. «Serbest rekabetçi kapitalizmle tekelci kapitalizm arasındaki fark, kapitalizmin doğum ve gelişim çağlarıyla ölüm çağı arasındaki farktır.» Bu nedenle «emperyalizmde görülen zorbalık bir canlılık ve gürbüzlüğün alameti değildir; bu tıpkı gebermek üzere olan bir hayvanın fizyolojik debelenişine benzer.» (a.y. s: 13) (Doğum ve gelişim -yaratıcılık ve üretim -yerine, ölüm -asalaklaşma ve spekülasyon)

3 — «Serbest rekabetçi kapitalizmde ferdi eleman, sosyal elemana galip olduğundan, gelişim, üretim anarşisi ve buhranlar içinde vukua gelirdi. Emperyalizm devresinde şedit inkişaflara rağmen, aynı anarşi, üretici güçleri büyütmeğe olıyordu. Yani

üretici güçlere karşı engeller çıkarır.» (a.y.)

«Buhranlar eskisi gibi devir devir gelmez, sıklaşır ve müzminleşir» (gelişim durunca devri-geliştirici-buhran yerine, müzmin-öldürücü buhranlar.)

Üç temel farklılık budur, bu farklılıkların sınıflar savaşına yansımalarını inceleyelim.

SERBEST VE TEKELCI KAPITALIZM DÖNEMLERİNDE EGEMEN VE ALT SINIFLAR:

Rekabetçi kapital yerine Finans-Kapitalin geçmesi sonucu: savaş meydanındaki güçlerin yeni dizilişini bilmek zorundayız. Bu savaşabilmenin ilk şartıdır.

Egemen Sınıflar:

Serbest rekabetçi dönemde başlıca iki üst-egemen sınıf vardır. 1 — Kapitalistler, 2 — Büyük emlak sahipleri. Bu dönemde üst-egemen sınıflar zümreleri ve zenginlik dereceleri ne olursa olsun, bütün bir sınıf olarak iktidarı ellerinde tutarlardı. «Yeni hakimiyet üstün sınıfın bütününün elinde idi.»

Bu sınıflar dizilişinin politikaya yansımaları bilindiği gibi parlamenter cumhuriyettir.

«Parlementer Cumhuriyet Fransız burjuvazisinin iki büyük parçası olan büyük arazi sahibi Lejitimistlerle, sanayici Orleanistlerin yan yana, eşit haklarla yaşayabileceği bulunmaz bir nötr alandı. Bu Cumhuriyet, ortak egemenlikleri için vazgeçilmez bir koşuldu.» (18. Brumer, s. 67)

Demek, Serbest Rekabetçi dönemde, iki üst-egemen sınıf (yan yana, eşit haklarla) «ortak egemenliklerini» sürdürmektedirler. Bunun için eniyisi Parlamento denen «nötr alan»dır.

Bir başka deyişle «Parlamentarizm, (...) KAPİTALİST sınıfı ile BÜYÜK TOPRAK VE MÜLK SAHİPLERİ sınıfı arasında geçen pazarlık düzenidir. Bu düzende iki egemen sınıf bütün zümreleri ile bir çeşit BORSACILIK yaparlar. Buna klasik adıyla BURJUVA DEMOKRASİSİ denir.» (Genel Olarak Sosyal Sınıflar ve Partiler, s: 20)

Burjuva demokrasilerinde, 19. yy.'da, genellikle ÇİFTE PARTİ oyunu sahnededir. Yani, üst-egemen sınıfların durumu politika kiremitliğine böyle yansımıştır. Büyük toprak ve mülk sahiplerinin partisi ile sanayicilerin partisi Parlamentoda kayıkçı dövüşü yapa gelmişler, indi-bindi oynamışlardır.

Tekelci dönemde Sanayicilerin, Büyük Emlak Sahiplerinin, Tüccarların en kodamanlarının Bankalar tapınağında buluşması gerçekleşir. Artık, biricik Finans-Kapital sahnededir. Bu bakımdan Tekelci dönemde, egemen bir üst sınıf aramak boşuna olur. Orada, egemen bir üst sınıf yerine, bir zümre, finans oligarşisi vardır. Artık dünya pazarı da biçimlenmiştir. Ve egemen zümre Finans-Kapital, kaçınılmazca EVREN FİNANS-KAPİTALİ olmuştur.

Finans-Kapital Oligarşisinde başlıca «iki karakter göze çıkar:» «1 — Sınıf içinde doğan yeni bir zümre, 2 — Sınıfın teşkilatlı zılgıdı olan devletin yeni karakteristiği.» (s: 68)

Artık, 20. yy.'da, egemen olan bir sınıf değil, sınıfın içinde bir zümredir. Bunun tabii sonucu ise: o plütokrasiye katılamayanların «halk yanına ve yönüne itilmeleridir.» Yani bir sınıf bütünü ile egemen olmaktan çıkınca, finans-kapital oligarşisine katılmayanlar, kendiliğinden egemen sınıf mevkiinden tekerlenirler. Bunlara Vahşi, Yaban denir. Bunlar, iktidardan düşmüş, Tekelci dönemin gelmesi ile eskimiş egemenlerdir. Durum bu olunca, oligarşi dışında kalan Vahşiler kendiliğinden, halk yanına ve yönüne itilirler. Bu, 20. yy. sınıflar dizilişinde önemli bir olgudur.

İkinci olarak, birincinin mantık sonucu, Devlet içinde de «azınlığın (finans oligarşisinin) kumandanlığı» vardır. Devlet «teknik sosyalleşme temayülünü önlemek, gerekse verimsiz hale gelen teşebbüsleri özel kapitale yük almaktan kurtararak, genel kapital çıkarına uygun bir surette işletmek için, bizzat kapitalistliğe başlar; Devlet Kapitalizmi» «budur.» Devlet, Finans-oligarşinin zılgıtı olur çıkar,

Serbest Rekabetçi dönemin kıran kırana savaşından, tekelci döneme geçiş, bütün bu gelişmeler, kapitalizmin çelişkilerini azaaltabilir mi? İşte sınıflar savaşı açısından en önemli soru budur.

««Kapitalizmin en büyük çelişkileri, özel mülkiyetten doğan üretim anarşisi ve eşit olmayan gelişme ile ekonomi dengesizliğidir. Özel kişi mülkiyet temeli üzerine kurulan tekeller, anarşiyi, eşitsizliği ve dengesizliği büyütmekten başka bir sonuca varmazlar.» (Geberen Kapitalizm s. 49)

Tekelci dönem genel buhranlar devridir. Çünkü, tekeller, üretici güçlerin gelişmesine engel olmaya başlamışlardır. Serbest Rekabetçi dönemde, üretimin sosyalleşmesi yeni yeni geliştiğinden, buhranlar bir bakıma ilerletici olabilmiş, öte yandan paylaşılmamış dünya parçaları olduğu için, kapitalist merkezdeki buhran bir sömürgeye aktarılarak (derivasyon) hafifletilebilmişti. Tekelci dönemde ise, üretimin sosyalleşmesi muazzam boyutlara ulaşırken, mülkiyet hala kişi tekelindedir. Bu çelişki, kapitalizmi çatlatacak hale getirir. Ve artık buhranlar ilerletici bir rol oynamamaktadır. Ayrıca, paylaşılmamış dünya parçası kalmadığından ve emperyalizm her gün yeni bir toprak parçasından sürüldüğünden Merkezdeki buhranı bir dünya parçasına aktarma şansı gittikçe kaybolmaktadır. Bu nedenle, tekelci dönemin buhranları artık müzminleşmiştir ve öldürücüdür.

Emperyalizm bu genel buhran derdine çareyi, muazzam bir militarizm örgütlemekte bulmuştur. Bu, savaş demektir.

İşte bu çare: Sonuçta kapitalizmin kendi kendini yemesinden başka bir yere varamaz.

Demek tekelci dönemde sınıflar savaşı keskinleşmekten başka bir değişikliğe uğramamıştır.

Üst yapıda ise, Finans oligarşisinin elbisesi, serbest rekabetçi dönemdeki gibi Parlamenter Cumhuriyet olarak kalmıştır. Ama çok önemli bir farkla; üst-egemen sınıfların «yan yana, eşit haklarla» «ortak egemenliklerini» sürdürdükleri bir «nötr

alan) olmaktan çıkmış, artık finans oligarşisinin ayıbını (zılgıdını) örten kıymetsiz bir yaprak olmuştur. Bu nedenle, serbest rekabetçi dönemdeki egemen sınıflarca «vazgeçilmez» karakterini yitirmiş, tersine sık sık vazgeçilebilen, köşeye atılabilen, bir eski olmuştur. Ruhsuz bir beden (biçim)dir artık, Parlementer Cumhuriyet.

O zaman, buhranlardan bunalan finans oligarşisinin «proletaryaya inkılabına karşı oynadığı son koz» FAŞİZM sahneye girer.

FAŞİZM: Finans-Kapital maddi temelinden kaynak alan, Finan-Kapital tahakkümü olan her yerde -pusuda yatan. ve buhran derinleştikçe kaçınılmazca ortaya çıkan, «FinansKapitalin en şoven, en emperyalist, en mürteci elemanlarının açık ve törcü diktatörlüğüdür.»

Özetle egemen sınıflar cephesinde -diziliş ve politik olarak değişiklikler bunlardır.

Alt Sınıflar ve Sınıflar Savaşı

Serbest rekabetçi dönemde, alt sınıflar ve özellikle işçi sınıfı açısından, iki dönem vardır. Bu dönemin başlarında işçi sınıfı Tierseta içindedir. Tierseta: Dünya Derebeyliğine ve Din Derebeyliğine karşı üçüncü bir ALT SOSYAL SINIFtır. İçinde köylüler, esnaf, aydınlar, işçiler, burjuvalar vardır.

«Derebeylerin iktidar güçleri kalmayınca, müstebit krallığa karşı aristokratları tarafsızlaştıran» Burjuvazi «Tierseta ile saldırıya geçti.» «Tierseta içinde işçi sınıfı işveren sınıfına karşı çıkınca, kapitalistler yeniden aristokratlara başvurular.» (Genel Olarak Sosyal Sınıflar ve Partiler) Ve serbest rekabetçi dönemin en karakteristik olgusu: burjuvazinin bu zigzaglarıdır. Onun kaderi şöyle çizilmiştir: «İşveren sınıfı bir yanda kendi iktidarını işçi sınıfına karşı koymak için Büyük Toprak ve Mülk sahipleri sınıfı ile uzlaştı, öte yandan Büyük Toprak ve Mülk Sahiplerine elini verince kolunu geri alamadığını gördü. Ve bu ürküntüyle yeniden halka başvurarak kanlı sıçramalar ve zigzaglar yaptı.» (a.y.)

İşte, bu kanlı zigzagların her biri işçi sınıfı için ayıltıcı deneyler oldu. Kapitalizm İngiltere’de 1600’lerde görünmüştür. Fakat işçi sınıfının sınıf olarak bağımsız davranması (bağımsız siyasi amaçlarının belirlenmesi: Program, bağımsız siyasi örgütlenme; Partileşmesi) ise yaklaşık 2 yüzyıl sonraya gelir. 1848 de işçi sınıfının Manifestosu ilan edilir. Ve aynı zamanda Komünist Ligi kurulur. Öyleyse serbest rekabetçi dönemin uzun yılları sınıf savaşının netleşmesi ile geçmiştir denebilir.

Neticede serbest rekabetçi dönemde alt sınıflar Tierseta içinden çıkınca başlıca iki bölükte toplandılar: 1 — İşçi sınıfı, 2 — Küçük Burjuvalar (köylüler, esnaflar, dar gelirliler). Bunlara HALK dendi.

Tekelci dönemde ise eski üst-egemen sınıflardan finans oligarşisine dahil olamayanlar kendiliğinden alt-sınıflar arasına tekerlendiler. Böylece 20. yy.’da alt-sınıflar başlıca üç bölük oldular: 1 — İşçi sınıfı, 2 — Küçük burjuvalar, 3 — Yabancı kapitalistler, yabancı emlak sahipleri.

Böylece, 20. yy.’da HALK tabanı genişlerken, egemen zümrelerin nisbette daraldı. Gittikçe sivrileşen bir avuç zümre egemenliği, birden kendilerini aşırıca yalnız hissettiler. O zaman çare HALK tabanından güç kiralamak oldu. Tekelci dönemde, alt-sınıflar içinde bir değişim de işçi sınıfı içinde olmuştur. Finans-Kapital, işçi kalasını içinden fethetebilmek için, diğer ülkelerden vurduğu aşırı karla bir işçi aristokrasisi besledi. Ve bu besleme işçi küçük burjuvaları işçi sınıfının başını bağlamakla görevlendirildiler. Nasıl 20 yy.’la birlikte «kapitalist sınıf içindeki bütün zümreleri bir finans-kapitalist zümresi (...) baskı altında tutup sömürüyorsa» tıpkı öyle «aristokrat ve sendika gangasteri işçi açığızleri geride kalan bütün işçi zümrelerini baskı altında tutup » (a.y. s: 10) sömürür hale geldiler. Böylece «yukarıda kapitalist sınıfında artan tekelcilik böylelikle aşağıda işçi sınıfı içinde almış yürümüş» oldu.

Bu gelişim küçümsenebilir mi? Bunun tersini, en korkunç örnekler ile I. Dünya Buhranı sonrası gelişmeleri ispatlamıştır. «Faşizm niçin gelgeçte olsa muvaffak oldu?», «Sosyal-demokrasi denilen sapıklık ve oportünizmle işçi sınıfını ikiye böldüğü için» (Geberen Kapitalizm, s: 137) Elbette oportünizmin işçi sınıfı içindeki kaynağı finans-kapital beslemesi işçi aristokrasisiydi.

O günden bu güne «gerek işçi aristokrasisi, gerekse ona dayanan oportünizm çöküyor. Bunun sebebini gene emperyalizmin son teknik ve politik şartlarında buluyoruz: Kapitalizmde Makinizmin artışı insanı makine emrinde bir hizmetçiye çeviriyor. Rasyonalizasyon işin verimini arttırdıkça işçilerin gerçek ücretleri düşüyor.» «Ayrıca emperyalizmin dış münasebetleri de beterleşir. Pazar ve koloniler ana vatanların elinden gider.» (a.y. s: 138) «O zaman zaten ekonomikman lüzumu kalmamış olan muhtehassis aristokrat bir işçi tabakasını, politikman satın almak imkanı da bulunamaz. O zaman amele aristokrasisi tarihe karışır. Onun yerine, yeni ve lüks bir zümre türer; memur ve müstahdem kadrosu. Bu kodra, patron sınıfı ile UZVİ göbük bağılılığı bulunan dolgun ücretli, muti, sadık bir avuç bendedir. Onun için kitleler hergün biraz daha radikalleşir. Hoşnutsuzluk büyür.» (a.y.)

Finans-Kapital, halk katmanlarını 19. yy. daki gibi bir Tierse-ta da toplama şansını yitirdiğinden, halkın içine Truva atı, besleme zümre sokmaktadır. Dün işçi aristokrasisi faşizmin gelgeç başarısına çanak tuttu; bugün «üretim hizmetlileri» veya «murmurlar» aynı işi görmekle görevlendiriliyorlar.

Bütün bunlar, tekellerin keskinleştiği çelişkileri hafifletmek şöyle dursun, hergün daha fazla azgınlaştırıyor. Sınıflar savaşı için serbest rekabetçi dönem ve tekeli dönem farkları şu cümlelerle en mükemmel biçimde özetlenebilir.

«Finans-oligarşisi devletten kültüre kadar, her sahada azami sosyal ve politik temerküz yapınca, sınıf çelişkileri eski serbest rekabetçi kapitalizmde olduğu gibi, demokrasi denilen üstü kapalı diktatörlük cihazının girintili çıkıntılı dehlizlerinde gerçek

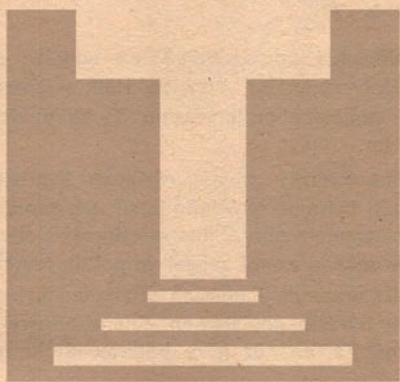
bir şekilde almaktan kurtulur «Sınıf sınıfa karşı» denilecek şekilde basitleşir. Hoşnutsuzluk bizzat kapitalist sınıfının saçaklarını saran bir sosyal yangın gibi genişlediği halde, derivasyon yapılacak, kanalize edilecek hiçbir imkan bulunmaz. Finans-oligarşisinin elindeki devlet çalışan tabakaların en ufak taleplerine ve kıvılcıklarına karşı yalın kılıç çıkar. Sınıf çelişkilerinin basitleşmesi ve keskinleşmesi rejimin bütün elastikiyetini mahveder. Onu, en ufak bir sallantıda çatırdayacak yıkılacak halde gevretir.» (a.y. s: 78)

Böylece dönemin onmaz buhranları egemen zümre finans-kapitali FAŞİZME zorlarken, bunalan Halk yığınları da 20. yy. sınıflar savaşı arenasına proletaryanın öncülüğünde HALK CEPHESİ ile girerler.

Sonuç: Emperyalizm asalak, çürümüş kapitalizmdir. Ölüm sancuları müzmin buhranlar biçiminde sık sık kendini göstermektedir. Bir avuç egemen zümre finans oligarşisi «devletten kültürüne kadar, her sahada azami sosyal ve politik temerküz yapınca» halk yığınları ile arasındaki uçurum muazzam boyutlara ulaşmıştır. Halk tabanı inadına genişlerken, finans oligarşisi de en korkunç tahakkümü ile, en kör göze batarca sıvrılmektedir.

Böylece «serbest rekabetçi kapitalizmin» «demokrasi denilen üstü kapalı diktatörlük cihazının girintili çıkıntılı dehlizlerinde karışık bir şekil alan sınıflar savaşı, Finans-kapital zılgıdı ile bu «karışıklıktan» (kurtulur), «sınıf sınıfa karşı» denilecek şekilde basitleşir.

Bu basitlik: Üstte finans-oligarşisine bitmez tükenmez buhranlar sonucu Parlemonter Cumhuriyet yaprağını atmaya zorlarken, altta halk yığınlarını proletaryanın öncülüğünde Halk Cephasinde toplanmaya doğru iter. «Sınıf çelişkilerinin basitleşmesi ve keskinleşmesi» halk yığınlarının gözündeki bütün perdeleri kaldırır, gözler kanlı irinli korkunç Finans-oligarşisini görüp kavmükçe Halk Cephasinde kaçınılmazca ordulaşırlar.

TÜSTAV

III. BÖLÜM

HALK CEPHESİNİN DOĞUŞU VE GELİŞİMİ

«Dünyada kapitalizmin tekelci, emperyalist aşamaya gelişine ile 20. Y.Y. başlarında kapitalist ülkelerde finans-kapital tahakkümüleri belirginleşmeye başladı. Dünyada finans-kapital tahakkümünün kurulmasının en belirgin görüntüsü I. Emperyalist Dünya Savaşı olmuştur. Tekellerin dünyayı paylaşımı ilk kez böylesine kanlı ve genel bir biçimde yaşanmıştır. İşte dünya davrimci hareketlerinde Birleşik Cephe, Halk Cephesi gibi kavramların ortaya çıkması ve pratik uygulamalarının ilk filizleri I. Emperyalist Dünya Savaşı sonrasına rastlar. Kapitalist dünyada finans-kapital cephesinin oluşmasının bu tarihlerde olmasına karşılık, Halk Cephesi kavramının gelişmesi ve pratikte ilk uygulama denemeleri 1923'lere kadar uzanmaktadır. Bunu nasıl açıklamalıyız?

«Pek çok kapitalist ülkede gerici finans-kapital cephesinin açığa vurması, yani halk yığınlarının dışına düşmesi I. Emperyalist Dünya Savaşı sonrası olmuştur. Yani finans-kapital tahakkümü, serbest rekabetçi kapitalizmden farkını en açık, en çıplak bir biçimde ortaya ancak 15 yıl sonra koymuştur. Ve bir ayırım gözetmeksizin halk kesimlerine korkunç bir zulüm, terör başlatarak bunu bir dünya savaşı ile doruğa ulaştırmıştır.

«Nasıl ki işçi sınıfı tarih sahnesine ilk çıktuktan sonra feodalere karşı birlikte döğüştüğü kapitalistler tarafından uğradığı yenilgilerle bağımsız örgütlenme, kendi siyasi partisini kurma aşamasına zorunlu olarak vardıysa, finans-kapitale karşı yenilen, kan

ve teröre uğrayan çeşitli halk kesimleri de finans-kapital cephesinden bağımsızlaşıp, araya kesin bir cephe çekme yoluna hızla girdiler. Böylece dünya savaşı sonrası iki durum belirmiştir. Birincisi, gizli finans-kapital cephesi bütün zulmü ile açığa çıkmış, öte yandan ikincisi, halk kesimleri ise bu gerici cepheye karşı örgütlenme yolunu seçmişlerdir.» (Sosyalist, s. 38)

Bu nasıl olmuştur?

«Hiç bir teori, pratiğin yarısı kadar kıymetli değildir.» der Lenin. Şimdi biz de Halk Cephe'lerinin doğuş ve gelişimini iki başlıkta gözden geçirmeliyiz. Önce dünyada Cephe deneylerini ve sonra bu deneylerin teori olarak biçimlenmesi ve Teoride Halk Cephesi görüşlerinin gelişmesi ve tamamlanması.

PRATİKTE CEPHELER:

I. Dünya Buhranı: I. Dünya Buhranı içine Dünya Savaşını da alarak 1914-1921 yılları arasında sürmüştür. 1921 sonrası ise Kapitalist dünyada bir durulma başlamıştır. Buhranın sınıflar savaşına etkileri 1924'lere kadar sürmüştür, o yıllardan sonra yığın hareketleri, sosyal patlamalar da durulmuştur.

Kısaca sayarsak, bu yıllar arası şu olaylar sıralanabilir:

1917 Ekim Devriminden sonra, 1918 Ocağında Finlandiya İşçi Devrimi, aynı yılın Ağustosunda Japonya «pirinç ayaklanmaları».

1919 yılının Mart ayında Macaristan'da Sovyet İktidarı kurulmuş, fakat ömrü 5 ay kadar sürmüştür. Aynı yılın 13 Nisan - 1 Mayıs günleri arasında Bavyera'da da Sovyetler İktidarı geçmiştir. Yine 1919'da 16 Haziran - 5 Temmuz arasında Slovakya'da aynı şeyler olmuştur.

1920 yılında Türkiye Devrimi, Eylül'de İtalya'da fabrikaların işgali yenilgi ile sonuçlanınca hemen ardından FAŞİZM.

1921 Mart ayında Almanya'da yenilgiye uğrayan Proletarya ayaklanması.

1923 Haziran'ında yapılan faşist hükümet darbesine karşı Bulgaristan'da Eylül'de anti-faşist ayaklanma.

1924 Aralık'ında Estonya'da ayaklanma.

Bu yıldan sonra Batı'da sınıflar savaşı durulmaya başlar, buhran Orta Doğu'ya kayar. Fas'da ve Suriye'de isyanlar görülür.

I. Dünya buhranı sırasında hemen göze çarpan Faşizm ve Devrim'in birbirini yok edencesine savaşmasıdır. Bu yıllarda, gizli Finans-Kapital Cephesi en çıplak yanlarıyla ortaya çıkıp, gözler önüne serilirken, henüz Halk Cephesi ortada yoktur. İlk filiz: Bulgaristan'da 1923 Haziran faşist darbesine karşı, Bulgar Çiftçi Partisi ve Bulgar Komünist Partisi'nin anti-faşist birliğidir. Eylül ayaklanmasını doğurmuştur. Sonuç başarısız da olsa Halk Cephesi kurulması konusunda çok kıymetli bir deney olduğundan «Komünist Enternasyonal'in 5. Kongresi Bulgar Komünist Partisi'nin Eylül ayaklanmasını hazırlama ve yürütme çalışmalarını öteki Komünist Partilerine örnek olarak göster»miştir.

Bu dönemin genel karakteristiği Avrupa'daki devrimlerin başarısızlığıdır. Buhran Rusya'da Devrimle sonuçlanırken, Batı'da praletaryanın yenilgisi ile aşıldı. Fakat bu yenilgiler kaçınılmazca kendinden sonraki döneme ışık tutan deneylerle yüklüdür. Bu deneylerden çıkarılan dersler etkilerini 2. Dünya Buhranı sırasında göstermiştir.

I. Dünya Buhranı sonrası çözülecek problem şudur:

«Macaristan'daki, Bavyera'daki Sovyet Cumhuriyetleri, Almanya, Avusturya ve Finlandiya'daki devrimler, İtalya işçilerinin fabrika ve işyerlerini işgal hareketleri neden yenilmiş, bastırılmış ve kana boğulmuştur. Diğer ülkelerde, hatta görünüşte en demokratik ülkelerde bile, faşizm şimdi işçi sınıfını neden tehdit etmektedir.» (Birleşik Cephe, Dimitrov.)

Dimitrov bu yenilginin nedenlerini üç ana noktada toplar:

1 — «Çoğunluğunun Sosyal-Demokrat liderliği altında bulunan Avrupa işçilerine, burjuvazinin yatıştırılması politikası uygulanması, burjuvazi ile uzlamalarıydı.»

2 — «Avrupa proletaryasının sağlam, birleşmiş, devrimci bir partiye sahip olmamasıydı.»

3 — «Avrupa proletaryasının milyonlarca sağlam köylüyü mücadeleye sokamama yeteneksizliği idi.» (a.y. s. 43)

III. Enternasyonal kuruluşundan sonra, hemen hemen bu iş sorunu çözmekle uğraşmış, bütün oturumlarındaki, kongrelerindeki teorik savaş bu üç konu üstünde olmuştur.

Bu sorunlar ise Birleşik İşçi Cephesi, Halk Cephesi problemlerinin çözümünün ön şartıdır.

II. Dünya Buhranı: Kapitalizmdeki geçici durulma 1929'da yerini yeni bir genel buhrana bırakır. Bu buhran 1929-1933 yılları arasında sürer. Bu ekonomik krizin sosyal patlamalar biçiminde devam etmesi 1934-1939 yıllarına rastlar.

Bu dönemde, 1934-1939 yılları arasında, dünyada halk cephesi ile ilgili önemli deneyler yaşanmıştır. Ve bu deneyler III. Enternasyonal'in önüne çözüm için bütün malzemeyi yığmıştır.

Fransa'da: 6 Şubat 1934 Faşist ayaklanmasına proletarya 12 Şubat 1934'te Genel Grev ile cevap vermiştir. Ve «1923'ten beri tek cephe lehinde Sosyalist Partisi'ne boşuna yapılan 26 çağrı nihayet 27 Temmuz 1934'te eylem birliği anlaşmasının imzalanması ile sonuçlanmış ve Halk Cephesi örgütlenmiştir.» Ardından Mayıs 1936'da seçimler kazanılarak Halk Cephesi Hükümeti kurulmuştur. «Leon olum (Sosyalist Parti Lideri) Hükümetinin») oportünist tutumu, proletaryanın hak ve yaşama savaşını güçlendirmek yerine oyalamak siyaseti, onu General Petain'in darbesinden kurtaramamıştır.

İspanya'da: 1934 Anti-Faşist bir ayaklanma ile başlayan Faşizme karşı savaş; Ocak 1936'da «Küçük-burjuva Cumhuriyetçi Partiler ile Sosyalist ve Komünist Partiler arasında» kuru-

lan İttifakla Halk Cephesi biçiminde örgütlenmiştir. Şubat 1936 seçimleri ise Halk Cephesinin zaferi ile sonuçlandı ve Halk Cephesi Hükümeti kuruldu. Fakat Cephenin zaafı; özellikle Komünist Partisi dışındaki partilerin faşizmin azgınlaşmasını ciddiye almaması ve bunun doğal sonucu olarak düşmana karşı 'Düzenli ordu' örgütlememek oportünizmi Cepheyi en önemli silâhından arındırması, düşmanın modern düşüşüne ilkel çete savaşı ile karşı konulmak gibi bir zaafa düşürmüştür. Sonuç: 40 yıllık Franko Faşizmi'dir.

Bulgaristan'da: 1923 Eylül'ünde ilk temelleri atılan Birleşik Cephe Mayıs 1934'teki yeni bir askerî darbeye karşı Halk Cephesi biçiminde daha kapsamlı bir örgütlenmeye varmıştır. Bu da Nazi işgali ile birlikte 1942 Haziran'ın da Vatan Cephesi örgütlenmesine dönüşmüştür. Ve Vatan Cephesi Bulgaristanda Sosyalizmi inşa etmeyi programına koyabilmiştir.

Sonuç olarak, I. Dünya Buhranı Finans - Kapital Cephesini halk yığınlarına en acımasız, en kanlı biçimde tanıtmıştır dersek, II. Dünya Buhranı da birincinin sonsuz acılarıyla ayılan yığınların Finans-Kapital Cephesine karşı Halk Cepheslerini örgütlediği bir dönem olmuştur, diyebiliriz.

III. ENTERNASYONAL VE HALK CEPHESİ

3. Enternasyonal'in 2. Kongresi: Temmuz - Ağustos 1920'de toplanmıştır. Ve önündeki başlıca problemler şunlardır : 1 — «Sol Çocukluk» 2 — «Yeni tip İşçi Partilerinin Kurulması» 3 — «Tarım Sorunu».

Dünya Komünist Hareketi o dönemde «Sol Çocukluk» içindedir. Ve bu problem çözülmedikçe, değil proletaryanın İttifakları, bizzat proletaryanın içinde bile örgütlenilemek hayal olurdu. 3. Kongrede Lenin'in «Sol Çocukluk» broşürü temel tez olmuştur.

Bu hastalık neden genelleşme eğilimi göstermiştir?

O dönemde buna yol açan başlıca şartlar olarak şunlar sayılabilir:

1 — 2. Enternasyonal'in oportünist günahları «Sol» u beslemiş, kıskırtmıştır. Sosyal - Demokratların ihanetinin bedeli, işçi hareketi içinde «Sol» bir eğilimin yaygınlaşması olmuştur.

2 — Batı'daki devrimlerin yenilgiye uğraması, Batı Komünist Partilerinin kitle bağlarını koparmış, zayıflatmıştır. Kitle bağımsızlık, Sol tavrı beslemiş, sol tavır kitlelerin ihmalini doğurmuştur.

3 — Devrim dalgasının geçmesi komünistler için gündeme sabırlı, gösterişsiz çalışmanın gelmesi Sol'ların sabırsızlığını kıskırtmıştır. Oysa «Dünya devriminin birinci dalgası geç(miş)tir, İkinci dalga ise henüz yüksel(memiş)tir». Gelecek devrimci dalgadan bilinçlice ve enerjikce yararlanabilmemiz için çok iyi hazır(lanılmalıdır). İşte meselenin can alıcı noktası budur. Bıkıp usanmadan parti ajitasyonu ve propagandası ve sonra da parti eylemi yapmalıyız. Ama bu parti eylemi kendisinin kitlelerin eyleminin yerini tutacağı şeklindeki çılgınca düşünceden uzak olmalıdır.» (Lenin)

2. Kongrenin baş sorunu olan Sol Çocukluk örgüt alanında sekter, dar, yığınlardan kopuk bir örgütlenme doğurmuştur. Bu nedenle ikinci önemli sorun «yeni tip işçi partilerinin» örgütlenmesi olmuştur.

Tarım sorunu ise proletaryanın köylülüğe karşı tavrını formüle etmektedir.

2. Kongrenin problemleri bu olunca, bunların mantık sonucu parola ise: «Kitlelere, Kitlelerle daha sıkı ilişki» olmuştur.

3. Kongre: Haziran-Temmuz 1921'de toplanmıştır. Kongrenin önündeki en önemli sorun: **Tek İşçi Cephesidir.** 2. Enternasyonal'in Sosyal-Demokrat Partileri ve bu partilerin etkinliğindeki sendikalarla işçi sınıfı bölünmüş durumdadır. Yaklaşan, ve hergün daha ciddileşen faşizm tehlikesine karşı **Tek İşçi Cephesi**

hayata geçirilmeye çalışıldı: Aralık 1921'de 3. Enternasyonal Yürütme Kurulu 2 ve 2,5 Enternasyonallerinde katılacağı bir işçi örgütleri Dünya Kongresi planlandı. Çalışmalar 1921 Haziran'ına kadar sürdü, fakat 2. Enternasyonal tarafından sabote edildiğinden sonuçsuz kaldı.

4. Kongre: Kasım-Aralık 1922'de toplandı ve «proletaryanın birleşik cephesi savaşının birçok ülkede henüz başlamakta olduğunu» tespit etti. Ayrıca «Tek Cepheyi önemsiz seçim birleşmelerine indirgemenin tehlikesine» işaret etti. «Tek Cephenin mücadelesi taktiği, ikincil değil, onun «uzun bir dönemi ve belki de tam bir çağı işgal etmek» durumunda olduğunu» tespit etti. (Kö-münist Enternasyonal, Cogniot)

Gerçekten de tek cephe taktiği, Emperyalizm çağını «işgal etmek» durumundadır. Emperyalizmin varlığı böyle bir Cephenin örgütlenmesini sürekli gündeme getirmektedir.

Yapılan olumlu tespitler bunlar olmasına rağmen, pratikte «Reformistlerin tutumu», başarısız deneyler, 2. Enternasyonalin ihaneti 3. Enternasyonal Yürütme Kurulunu sola kaydırmıştır. Ve Zinovyev 1924'te Cephe girişimleri için şu prensibi benimsediklerini açıkladı: «Tek Cephe sadece aşağıdan, Sosyal-Demokrasinin yönetimiyle görüşmeler olmaksızın gerçekleştirilmelidir.» Bu görüş Sosyal-Demokrasiyi ittifak planında inkar etmeye kadar götürecek hatalı tutumun ilk belirtileridir.

5. Kongre: Haziran 1924'te toplandı ve «Sosyal-Demokrasinin bir çok durumlarda faşizmin bir kanadına dönmüş olduğu» tezini benimsedi.

6. Kongre: Temmuz-Eylül 1928'de toplandı. «Sosyal-Demokrat Partileri Sosyal Faşistler olarak damgalayarak» ittifakları inkar etti.

Bukongreye kadar temel özellik Uluslararası Komünist Hareketin «Sol»a kayması olmuştur. Ve bu gidiş 6. Kongre ile doruk noktasına varmıştır. Fakat 6. Kongre ile birlikte II. Dünya bunalımı başlamıştır. Ve 3. Enternasyonal 1928'den 1935'e kadar 7 yıl toplanamamıştır. Bu 7 yılda yaşanan olaylar ise pratikte Sol'un ittifakları inkar eden tavrını yıkmış, mahkum etmiştir. Bu yıllar Halk Cephesinin kurulup mücadele ettiği yıllar olmuştur. Ve bu deneyler ışığında toplanan 7. Kongre 6. Kongrenin inkarıdır.

7. Kongre: Temmuz 1935'de toplandı. Dimitrov'un sunduğu Halk Cephesi ile ilgili tezler kabul edilerek, böylece, Cephe sorununun teorik çözümlenmesi tamamlanmış oluyordu.

7. Kongrede tamamlanan Cephe'nin teorik çözümlenmesini açıklamaya çalışalım:

TÜSTAV

IV. BÖLÜM

HALK CEPHESİNİN TEORİK İNCELEMESİ

1 — CEPHENİN OBJEKTİF ve SUBJEKTİF ŞARTLARI:

A — OBJEKTİF ŞARTLAR: İkidir, 1 — Ekonomide Finans-Kapitalin hakimiyeti, 2 — Buhranlar.

1 — Ekonomide Finans-Kapitalin hakimiyeti: Bu 20. y.y. kapitalizminin geldiği aşamadır. Finans-Kapital, kapitalizmin içindeki mevcut çelişkileri azaltmamış, tersine arttırmıştır. Bir avuç azınlığın zılgıdı, toplumun ekonomi temelindeki zıtlıkları büyütmüş, en son patlama noktasına yaklaştırmıştır.

2 — Buhranlar: Emperyalizm çağı, Finans-Kapitalin dünyayı çapul ettiği çağdır. Kendi ülkesinde kabına sığamayan sermaye, dünya çapında çapula çıkınca en kanlı paylaşım savaşları kaçınılmaz hale gelmiştir. Emperyalizmin dünyayı paylaşımı 2. Dünya savaşına kadar sürmüştür. Bu dönem bir bakıma ilk yayılma dönemidir. Fakat paylaşım tamamlanıp, sıra yeniden paylaşım gelince; devasa savaşlar; bu savaşlar emperyalizmi toptan ortadan kaldıracak tehlike haline gelince; yeni sömürgecilik, bölgesel savaşlar gündeme gelmiştir. Ama bütün bunlar emperyalizm çağındaki kapitalizmin müzmin buhranlarını iyileştirememiştir. Vurgunun boyutları büyüdüğünden, buhranların tahribatı da artık daha şiddetli, öldürücü olmaktadır. Buhranların böyle müzminleşmesi, derinleşmesi, yıkıcı hale gelmeleri, halk kitlelerini topyekün kapitalizm cehenneminin en kaynar yerine iteklemektedir.

Finans-Kapital hakimiyeti + Müzminleşmiş buhranlar kendini emperyalist siyasette başlıca iki yönde göstermektedir: İçde FAŞİZM tezgahlanması, dışta şimdilik bölgesel savaşlar.

B — CEPHENİN SUBJEKTİF ŞARTLARI:

Objektif şartların insan bilincine ve davranışına yansımaları deney ve zaman ister.

Dimitrov 1935 yılında pek çok deneyin ışığında II. Enternasyonal VII. Kongresinde Halk Cephesiyle ilgili tezlerini açıklarken «Faşizmin zaferi engellenebilir mi» sorusuna verdiği cevapta; «Faşizme giden yolu kapatabilmek için» şu gereklilikleri sayar:

«Birincisi ve en önemlisi: İşçi sınıfının militan eylemiyle; işçi sınıfının güçlerini tek bir militan ordu durumuna getirip kapitalizmin ve faşizmin saldırılarına karşı savaşmakla.

«İkincisi, güçlü bir devrimci parti işçilerin faşizme karşı verdikleri savaşı yanlısız yönetecek bir parti gereklidir.

«Üçüncüsü: işçi sınıfının, köylülere ve şehirli küçük burjuva kitlelerine karşı uygulayacağı politika hatasız tesbit edilmiştir. Bu kitleler oldukları gibi alınmalıdır; bizim kendilerini görmeyi arzuladığımız şekilde değil. Bu kitleler, ancak kavga sırasında kuşkularından ve kararsızlıklarından kurtulacaklardır. Kitlelerin kaçınılmaz kuşkularına karşı, sabırlı bir tutum takınılırsa ve proleteryanın siyasal yardımı sağlanırsa, ancak o zaman bu kitle daha yüksek bir devrimci bilince ve etkenliğe ulaşacaktır.

«Dördüncüsü: Devrimci, proleterya uyanık olmalı ve eylemini zamanında yürütmelidir. Faşizmin kendisini faka bastırmasına izin vermemeli, suyun başını kaptırmamalıdır.» (Birleşik Cephe, s. 68)

Faşizmi engellemenin ve yenmenin en önemli silahı Anti-faşist Halk Cephesidir. Bu nedenle Cephe'nin örgütlenmesi için subjektif gereklilikler olarak şunlar sayılabilir:

1 — «Güçlü bir Devrimci Parti»: Konuya iki açıdan yaklaşmalıyız, a — Önce cephe örgütlenmesi için Proleterya Partisi-

nin varlığının vazgeçilmez bir şart olduğu kavranmalıdır. Cephenin teminatı, işçi sınıfının öncüsü Proleterya Partisidir. İşçi sınıfını ve kitleleri görünen tehlikeye karşı uyaracak ve yönlendirecek bir Partinin yokluğu en korkunç eksiklikdir. Finans-Kapital siyasi olarak örgütlenip, doğru bir taktik belirlememiş her sosyal patlamayı yener, alt eder. Proleterya Partisi tarafından yönlendirilmeyen, işçi sınıfının ve halk yığınlarının kendiliğinden finans-kapitale karşı cepheleşmeleri ise düşünülemez. Proleterya Partisinin varlığı ve hareketi yönetme gücü Halk Cephesinin gerek kurulmasının ve gerekse yürümesinin baş teminatıdır.

b — Proleterya Partisi bir kez yaratıldıktan sonra sırf varlığı yetmez. Gerek kendi kadrolarının gerekse halk yığınlarının bilincine gizli finans-kapital cephesinin varlığını çıkaramazsa karşı halk cephesini örgütleyemeyecektir.

Dimitrov «Birleşik Cephe taktikleri izlerken somut şartlara bağlı olarak değişik ülkelerde az veya daha çok olmak üzere, iki çeşit engelle karşılaştık.» diyor..

1 — «Birleşik Proleter Cephe örgütlenme sebebinin önemi ve acilliğinin anlaşılması» 2 — Sosyal-Demokratlarla ittifaka sokter tavrı.

Demek Parti en önce kendisi bu sakat tavrılara düşmemelidir.

Finans-Kapital sıkışmadıkça, en modern silahlarla teçhizatlandırıp, örgütlediği kendi cephesini açığa çıkarmaz. Ve bir bakıma onun yaşama şansı cephenin alabildiğine gizli kalmasından geçer. Çünkü kendi cephesini gizleyebildiği sürece karşısında bir cephe örgütlenmesi şansını her zaman azaltabilir, hatta ortadan kaldırabilir. Proleterya Partisinin en önemli görevi gizli finans-kapital cephesini her fırsatta deşifre etmek açığa çıkarmaktır.

Finans-Kapitalin varlığı kavrandıkta, artık her buhranda faşizm son kez olarak baş vurulabileceğini bilmek kehanet olmaktadır. Bu da faşizme karşı uyanık olmayı getirir. Bunun man-

tık sonucu ise Halk Cephesinin örgütlenmesine yönelmektir,

Faşizmin karakteri ve maddi kaynağı kavranmadıkça bozgunun ön şartı her zaman var demektir. Bulgaristan'daki 1923 Haziran askeri darbesini kavrayamayan BKP bu olaya «tarafsız» kalmıştır. Faşist hareket için ise böyle bir durum bulunmaz bir nimet olmuştur.

Finans-Kapital tahakkümü ve mantık sonuçları kavranmadıkça, «demokrasi» ile ilgili her türlü ham hayal bizi «faşist tehlikeye karşı uyanık olmamaya götürür.»

2 — İşçi Sınıfının Birleşik Militan Eylemi: Sırf Proletarya Partisinin -faşizme- gidişi kavranması yetmez. Cephenin öz gücü proletaryanın da bunu kavraması gerekir. «Anti-faşist Halk Cephesinin yönlendirici gücü olan işçi sınıfının eylem birliği sağlanmadıkça gerçek bir anti-faşist Halk Cephesi kurulmasının mümkün olabileceği ciddi olarak düşünülemez.»

3 — Yedek Güçlerin Yönelişi: İşçi sınıfının faşizme karşı yönelmesi de tek başına yetmez. Köylülük ve şehir küçük-burjuva kitleleri de aynı tehlikeye yönelmeli ve işçi sınıfına karşı «kuş-kularından ve kararsızlıklarından kurtarılmalıdırlar.»

2 — HALK CEPHESİ EMPERYALİZMİN ve GERİCİLİĞİN TASFIYESİNİ AMAÇLAR:

Finans-Kapitalin buhran bastırdıkça, yürüttüğü talan ve terör karşısında emekçi kitlelerin «bir tek ortak çıkarı var (dir): ortak çabalarla başkaldıran burjuva gericiliğine ve onun tipik siyasi görüntüsü olan faşizme başından engel olarak kendi özgürlüklerini, haklarını, şeref ve hayatlarını korumak.» (s. 4) Öyleyse: «İşçi sınıfının en önde gelen ekonomik ve siyasi çıkarlarının korunması, işçi sınıfının faşizme karşı korunması bütün kapitalist ülkelerde birleşik cephenin başlangıç noktası ve temel kapsamı olmalıdır.» (a.y. s. 76)

Cephe yalnız savunma için midir? «Başkaldıran burjuva gericiğine ve onun tipik siyasi görüntüsü olan faşizme başından engel olmak» ve halkın «kendi-özgürlüklerini, haklarını, şeref ve hayatlarını korumak» bir savunmadır. Ve Cephe ilk inşa edildiğinde kaçınılmazca bir savunma aracı olmak durumundadır. Cephenin «başlangıç noktası» işçi sınıfının ve halkın faşizme karşı korunmasıdır. Çünkü, sınıflar savaşında, daha baştan, işçi sınıfı ve çalışan yığınlar alt-dır, yenik'dir. Finans-Kapital zümresi ise üst-dür, egemen'dir. Ve savaş bu eşitsizlik içinde başlar, gelişir. Hele buhran faşizmi kışkırtınca, finans-kapitalin saldırganlığı doruk noktasına ulaşır. Bu saldırganlık ise, karşısında ilk tepkiyi, en azından yok olmamak için kendisini korumak biçiminde oluşturur. Finans-Kapital'in faşizmi dayatması, halk yığınlarını «kendi özgürlüklerini, haklarını, şeref ve hayatlarını korumak» savaşına iter. Fakat bu başlangıçtır. Nasıl devam eder?: «Hareket genişleyip işçi sınıfının bütünlüğü pekiştikçe daha ileriye gitmeli sermayeye karşı korunma durumundan saldırı durumuna geçişi hazırlamalıdır.» (a.y. s. 71)

Demek Cephe sırf savunma aracı değildir. Alt sınıfların baştan yenik durumları Cephenin doğuşunda, ona, kaçınılmazca, böyle bir görev vermektedir. Ama mücadelenin gelişmesi, genişlemesi saldırı durumuna geçmeyi de getirmektedir. Belli bir hedefe yönelmeyen, saldırıyı da planlamayan ordu, zaten iyi bir savunma da yapamaz. Cephe, demek ki, sırf savunma aracı değildir. Tersine, halk yığınlarının, finans-kapital tahakkümüne karşı en önemli silahıdır. Gerekliğinde savunmada, gerekliğinde taarruzda bulunur. Sırf savunma, teslim olmak demektir, veya oraya götürür. Öyleyse esas hedef nedir? Çok açıktır ki:

«Bu cephe, kapitalistler, bankacılar vurguncular, büyük mülk sahipleri, toprak ağaları yani halkın büyük çoğunluğunun emeğini bir asalak gibi sömürmek isteyenlerin tümü için gerçek bir tehliktedir.» (a.y. s. 9)

Şili Komünist Partisi de «düşman», «hücumun ana çizgisi» ni şöyle belirler:

«Düşmanlar, emperyalizm, tekel egemenliği büyük toprak sahipliği idi. Hücumun ana çizgisi bunlara karşıydı. İşçi sınıfı bir sosyo-politik cephe: Halk Birliği ittifakını kurdu.» (Şili Devriminin Öğrettikleri, Rene Costillo, s. 11)

Cepheyi sırf savunma için düşünmezsek, hedefi olmak gerekir. Hedef açıktır. Finans-Kapital.

3 — HALK CEPHESİNİN TEMELİ: PROLETARYANIN ÖRGÜTLÜ EYLEM BİRLİĞİDİR.

«Anti-faşist Halk Cephesini kurmak için gerekli en temel, en etkili unsur devrimci proleteryanın azimli eylemidir.» (Birleşik Cephe, s. 80)

Finans-kapital Cephesine karşı, üretimdeki durumu gereği, en kararlı savaşan sınıf işçi sınıfıdır. Bu durum ona Halk Cephesinin öncülüğünü yükler. İşçi sınıfsız bir cephe kurmaya çalışmak, kolonsuz bina yapmaya benzer. Neticede o binayı ayakta tutmak imkansızdır.

Bu konuda artık 20. y.y. ikinci yarısında fazla bir şey söylemek gerekmez. Bu böyle belirlendikten sonra önümüze şu soru çıkar:

«Ne ile başlamalı? Proleter Birleşik Cephesi ile mi yoksa anti-faşist Halk Cephesi ile mi?»

«Bazılarına göre sağlam bir proleter birleşik cephesi örgütlenmediğiçe, anti-faşist halk cephesinin kurulmasına girişemeyiz.

«Diğerleri, proleter birleşik cephenin kurulması bir çok ülkelerde Sosyal Demokrasi'nin reaksiyoner kısmının direnişiyle karşılaştığından, önce halk cephesinin kurulmasıyla başlanıp bu temel üzerinde işçi sınıfı birleşik cephesinin geliştirilmesinin daha iyi olduğunu ileri sürmektedirler.

«Açıktır ki, iki grup da proleterya birleşik cephesi ve anti-faşist Halk Cephesi'nin mücadelenin yaşayan diyelektiği ile bağ-

lı ve iç içe geçmiş olduklarını, faşizme karşı mücadele süresinde birinin diğerine geçeceğini ve onları ayıran bir Çin seddinin bulunmadığını anlayamamaktadırlar.

«Anti-faşist Halk Cephesi'nin yönlendirici gücü olan işçi sınıfının eylem birliği sağlanmadıkça gerçek bir anti-faşist Halk Cephesi kurulmasının mümkün olabileceği ciddi olarak düşünülemez. Aynı zamanda, proleterya birleşik cephesinin daha fazla gelişme göstermesi - büyük ölçüde - onun faşizme karşı bir Halk Cephesi'ne dönüştürülmesine bağlıdır.» (Dimitrof, Faşizme Karşı Birleşik Cephe, s. 134)

Demek böyle bir soruyu hayattan kopuk olarak sormak ve cevap aramak kafa karıştırmaktan öteye hiç bir sonuca varamıyor. Sırf kafa karıştırırsa belki katlanılabilir, cephe örgütlenmesi için, böyle mekanik bir bakış cephe yolunu tıkamak gibi sonuçlar da doğurabilecektir.

Bizim şu uyarıyı iyice kavramamız yeterlidir. Gerisi somut şartlarda Proleterya Partisinin yönlendirme gücüne kalır.

«Proleteryanın sayıca az olduğu, köylü ve şehirli küçük burjuva tabakalarının hakim olduğu bütün ülkeler» için.

«Emekçi halkla ilişkilerde işçi sınıfının yönlendirici faktör olarak yerini alabilmesi için, işçi sınıfının kendi birleşik cephesinin kurulmasında bütün çabaların gösterilmesi zorunludur.»

Cephe kendi temel direğinin (işçi sınıfının birliği) ihmaline dayanamaz, yıkılır, ama yine, şartlardan kopuk olarak hiç bir ülke için cephenin örgütlenmesi ile ilgili kesin reçeteler vermek de imkansızdır, bu da cephenin yolunu tıkar, güçleri dağıtır.

4 — HALK CEPHESİNİN SINIRLARINI: SOSYAL YAPI ORTAMI veya KARŞI-DEVİRİMCI CEPHE BELİRLER:

Halk Cephesinin sınırlarını o ülkenin sosyal yapı ortamı belirler. Bu sosyal yapı ortamına göre, daha önce örgütlenmiş (belirlenmiş) Finans-Kapital Cephesi dışındaki sınıf ve tabakalar Halk Cephesinin sınırlarını belirler.

Bir örnek; «Memleketimiz koşullarında, tekelci olmayan burjuvaziyi özellikle orta ve küçük burjuvazi zümrelerini şu veya bu biçimde kazanarak geniş orta tabakaların da işçi sınıfının etrafında birleştirilmesi gerekiyordu.» (Şili Devriminin Öğrettikleri, s. 9)

5 — HALK CEPHESİNİN KURMAYI: CEPHEDEKİ PARTİLERİN ORTAK LİDERLİĞİNDEDİR.

Buraya kadar Halk Cephesinde ve karşısında yer alan sınıflardan ve onların ittifaklarından bahsettik.

Bu ittifaklar hayatta nasıl gerçekleştirilecektir? Sınıflar ittifakı siyasi planda onların temsilcisi siyasi partiler tarafından gerçekleştirilebilir. Burda iki soru belirir: 1) Halk Cephesi nasıl yönetilip yönlendirilecektir? 2) Halk Cephesinin örgüt biçimleri nelerdir?

Birincisi: Halk Cephesi en başta içinde barındırdığı sınıf ve tabakaların genel yönelişi olan emperyalizm ve gericiliği tasviye-yönelik bir programa sahip olacaktır. Bu program temelde İşçi Sınıfının ASGARİ PROGRAMI'dır. Somutta ittifaka katılan siyasi parti programlarının ortak noktalarından ibaret olacaktır. Bu program belirlendikten sonra cephenin güdülmü cephede yer alan siyasi partilerin ortak kurmayı ile yapılacaktır.

«Halk Birliğini oluşturan partiler ve hareketler yenilginin en baştan ilkeli bir politika sürdüren ve «sol» ve sağ oportünist tuzaklardan kaçınan birleşik bir liderliğin yokluğuna bağlı olduğuna inanıyorlar.

«Bu konuda sosyalistler ve komünistler arasında sağlam birlik belirleyici bir önem taşır. Ve bu birlik işçi sınıfının, bir bütün olarak ta politik cephesinin yekpare birliğinin garantisidir.» (Şili Devriminin Öğrettikleri, s. 19)

Şili deneyinden ders çıkararak, Şili proletarya sosyalistleri «yenilginin en başta, ilkeli bir politika sürdüren (...) birleşik bir liderliğin yokluğuna bağlı olduğuna inanıyorlar.» Eğer böyle bir

ortak kurmay örgütlenmemişse cephe kendiliğindenliğe terk edilmiş demektir. Zaten bugünde, tek tek devrimci demokrat siyasi partiler finans-kapital ve gericiğin saldırısına karşı savaş veriyorlar. Ortak düşmana karşı tavır kendiliğinden bir paralellik yaratmaktadır. Ama bu paralellik, bu ortak liderlik ile koordine edilmezse, bilinçlice perçinlenmezse, Gerici Cephe tarafından her zaman için bozulabilir. «Zaten düşmana karşı «paralel» davranıyoruz, ayrıca bir birliğe gerek yok» demek; finans-kapital cephesine karşı savaş da kendiliğindencilığe tabi olmak olur, bunun kökü ise burjuva takipçiliğine kadar uzanır.

Demek, Cephe de sınıf ve tabakaların sürekli ve örgütlü ittifakı; zorunlu olarak bu sınıf ve tabakaların bilinçli müfrezesi siyasi partiler arasında «birleşik liderlik» veya «ortak kurmay» dayatmaktadır. Ve bu ortak kurmay «birliğin garantisidir».

İkinci olarak. Halk Cephesi örgüt biçimleri neler olabilir?

«Birleşik Cepheye katılan partiler ve örgütler arasındaki ilişkileri sağlayacak komiteler kurmakla ve ortak eylem sağlayacak bir anlaşma yapmakla yetinmek - söz gelimi, Fransa'da ki bu tip çalışmalarda da görüldüğü gibi - mümkün değildir. Bu ilk aşamadır. Anlaşma ortak eylemi sağlamak için bir yanyoldur; kendi başına birleşik cephe değildir. Bütün sol partilerin önderleri arasındaki ilişkileri sağlayacak bir komisyon kurulması - ortak eylemi yürütmeyi kolaylaştıracağı gibi - zorunludur. Ancak kendi başına birleşik cepheyi geliştirmek ve en geniş kitleleri faşizme karşı savaşmaya itmek için yeterli değildir.

«Komünistler ve bütün devrimci işçiler, fabrikalardan işsizler, emekçiler arasında, kasabalılar ve köylülerden seçilmiş birleşik cepheci, parti dışı sınıfsal niteliği ağır basan organları kurmaya çalışmalıdırlar.» (Dimitroff - Faşizme Karşı Birleşik Cephe, s. 78).

Şu sonuçlar çıkarılabilir:

a) «Bütün Sol Partilerin önderleri arasındaki ilişkileri sağlayacak bir komisyon»: Bu ortak kurmay veya Birleşik Liderlikdir.

b) «Cepheye katılan Partiler ve örgütler arasındaki ilişkileri sağlayacak komiteler kurmak»: Bu da Cephe de yer alan her partinin her bölgede, her toplulukta irtibatını sağlayacak, ortak örgütlenmelerdir. Bunlara da; Bölgesel veya Mahalli Ortak Kurmaylar diyebiliriz. Fakat Dimitrof bütün bunların «ilk aşama» olduğunu «kendi başına birleşik cephe» olmadığını söylüyor.

c) «Fabrikalardan, işsizler emekçiler arasında, kasabalılar ve köylülerden seçilmiş birleşik cepheci, Parti dışı sınıfsal niteliği ağır basan organlar kurmaya çalışmak». Burada Cephe içinde yer alan siyasi partilerin (Motor) güdeceği yığın teşkilatlarına (makine aygıt) geldik. Eğer cephe en geniş biçimde «parti dışı sınıfsal niteliği ağır basan organlar» örgütleyemezse dar ve güdük kalacaktır. Ama bu yapılırken de iki şeye dikkat edilecektir. Bu «parti dışı sınıfsal niteliği ağır basan organlar» «birleşik cepheci» olmalıdır, ikincisi «bu organlara birleşik cephe hareketinin en başta gelen kişileri seçilmelidir.»

Aksi takdirde Makine aygıt (sendikalar, köylü birlikleri, gençlik teşkilatları, mahalli halk komiteleri v. b.) Motor (ortak kurmay) tarafından güdülemeyecektir.

Neticede, Halk Cephesini, örgütlenmiş düzenli bir orduya benzetirsek; sendikalar, köylü birlikleri, gençlik teşkilatları, mahalli halk komiteleri cephenin tümenleridirler. Tümenlerin kurmaylığı, orada çalışan partililerin birliğidir, ordu kurmayı işe; Parti liderliklerinin ortaklığı - genel kurmaydır.

6 — HALK CEPHESİ HÜKÜMETLERİ:

Halk Cephesinin önünde bir hükümet sorunu var mıdır?

«Yoldaşlar, işçi sınıfının, birleşik cephesini kurmak yönünde yiğitce ve sağlam adımlar attık. Şimdi bunu tutarlı bir biçimde sonuna kadar götüreceğiz.»

«Bizlere sorsalar ve deseler ki: Birleşik cepheyi sadece bir takım küçük istekler için mi yaymaya çalışıyorsunuz? Birleşik cephe temeli ışığında bir hükümet kurmak gerekirse sorumluluk yüklenir misiniz? Sorumluluğunu kavramış kişiler olarak şöyle

cevap veririz: Evet durum, proleterya birleşik cephesi hükümet'i-
nin ya da Anti-faşist bir Halk Cephesi'nin kurulmasını mümkün
kılabilir ve proleteryanın çıkarları açısından bir hükümetin ku-
rulmasını gerektirebilir. Bu durumda, hükümetin kurulması ge-
rektiğini tereddütsüz belirteceğiz.» (Dimitrof, Faşizme Karşı Bir-
leşik Cephe, s. 106 - 107)

İktidar hedefi olmayan bir cephe, mermisiz silaha benzeti-
lebilir. Bir kez iktidar hedeflenince de Halk Cephesi hükümetleri
kendiliğinden gündeme gelir.

Çok açıktır ki bu hükümetler sadece proleteryanın iktidarı
değil, bütün halkın ortak iktidar organıdır. «Birleşik Cephe hükü-
meti bütün emekçilerin çıkarları için devrimci proleteryanın ön-
cülerleriyle bütün anti-faşist partilerin işbirliği yapmalarını sağla-
yan araçtır. Bu faşizme ve gericiliğe karşı savaş hükümetidir.»
(s. 110).

Halk Cephesi Hükümetleri ne zaman kurulabilir?

«En geniş anlamıyla bu sorunun cevabı şudur; yönetici sı-
nıflar anti-faşist kitle hareketleriyle uğraşacak güçleri kalma-
yınca, yani politik buhran söz konusu olduğunda böyle bir hükü-
met kurulabilir.»

«Özel ön şartlar» işe şunlardır.

«Birincisi: Burjuvazinin Devlet mekanizması yeterli derece-
de dağılmış ve felce uğramış olmalıdır. O zaman gericilik ve
faşizme karşı savaşmak için kurulacak hükümeti engelleyeme-
yecektir burjuvazi.

«İkincisi: Büyük işçi kitleleri - özellikle kitle sendikaları -
faşizme ve gericiliğe karşı şiddetli bir baş kaldırma durumunda
olmalıdır.

«Üçüncüsü: Birleşik cepheye katılan Sosyal Demokrat ve
öteki parti saflarında farklılaşma ve kökleşme o kerteğe ulaş-
mış olmalıdır; bu güçlerin önemli bir kısmı faşistlere ve öteki
gericileri karşı kesin tedbirler alınmasını istesin, faşizme karşı

komünistlerle birlikte savaşın ve kendi örgütlerinde komünizme düşman olan kanadı açıkca karşısına alsın.» (Dimitrof, Faşizme Karşı Birleşik Cephe, s. 108).

Demek Halk Cephesi hükümetlerinin kurulabilmesi bir Devrim Durumu gerektirmektedir.

Yukarıda; «Devlet mekanizmasının dağılmış ve felce uğramış olması.»

Aşağıda; «Faşizme ve gericiliğe karşı şiddetli bir başkaldırma.»

Halk Cephesi hükümetleri ile Cephenin mücadelesi sırasındaki hükümet değişiklikleri birbirine karıştırılmamalıdır. Cephe mücadelesi sırasında henüz iktidar olmadan da Faşizmi geriletebilir ve finans-kapital daha parlamenter bir görünüme girebilir. Veya «Sosyal-demokrat» bir iktidara (iplerini elinde tutabilmek kaydıyla) katlanabilir. Bu durumda Cephenin yapacağı - o hükümeti elbette faşist hükümetten ayrı tutarak - onu alkışlamak yerine, Finans-Kapitalin bu yeni manevrasını deşifre etmeyi birinci görev edinecektir.

Halk Cephesi Hükümetlerinin Görevi ve Karakteri:

«Bu hükümet öncelikle faşizme ve gericiliğe karşı kavga hükümetidir. Birleşik Cephe hareketinden doğan bir hükümet olmalı, Partinin eylemlerini ve işçi sınıfının kitle örgütlerini katıyen sınırlamamalıdır. Tam aksine karşı devrimci sermaye patronlarını ve bunların faşist ajanlarına karşı sağlam tedbirler almalıdır.» (s. 102)

Demek Halk Cephesi hükümetlerinin ana karakteri iki noktada toplanır:

1) «Faşizme ve gericiliğe karşı şiddetli bir başkaldırma» dan doğmalıdır.

2) «Faşizme ve gericiliğe karşı kavga» vermeli, «Partinin eylemlerini ve işçi sınıfının kitle örgütlenmesini katıyen sınırlamamalıdır.» (Proletaryayı güçlendirmek),

Onun birleşik cephe hareketinden doğmuş olması ona Devrimci Karakterini verir. Ve bunun mantık sonucu olarak da bu hükümet «faşizme ve gericiliğe karşı» - içinden doğduğu hareketin düşmanlarına karşı - kavga hükümeti biçimini almak durumundadır.

Halk Cephesi Hükümetleri neler yapmalıdır?

1) «Üretim kontrolü, bankaların kontrolü, polislerin dağıtılması v.b.» (ASGARI PROGRAM).

Fakat bütün bu yapılanlara rağmen:

«Bu hükümet nihai kurtuluşa götüremez, sömürücülerin sınıf yönetimini devirecek durumu yoktur; faşist karşı-devrim tehlikesini kesinlikle ortadan kaldırmaz. Bu yüzden sosyalist devrime hazırlanmak zorunludur.» (s. 112)

Bu hükümetin «nihai kurtuluşa» götüreceğini sanmak saf «sol»luk olur. Fakat o yolda bir adımdır da. Bulgaristan Halk Cephesi deneyleri bizlere bu konuda açık seçik bilgiler vermektedir. Tutarlı Halk Cephesi Hükümetleri sosyalizm yolunda bir adım olurken tersi, tutarsız Halk Cephesi Hükümetleri yeniden azgınlaşan faşizme yem olmaktan kurtulamaz.

Şili Halk Birliği Hükümetinin hataları şöyle tesbit ediliyor:

«Devlet yönetiminin, 1970 seçim zaferinden sonra elimize geçen bölümde bu aygıtı olduğu gibi özümseme, yani ne yönde olursa olsun hiç değiştirmeden kullanma eğilimleri belirdi. Bu tutum, devlet aygıtını işletmekte halka daha çok yer vererek, hükümet mekanizmasını yeniden kurma çabalarıyla çelişti.» (Şili Devriminin Öğrettikleri - Rene Castillo, s. 24)

«Silahlı kuvvetlerin profesyonel ödevlerine ve anayasaya gerekten sadakati konusunda gereğinden fazla güven besleyerek hayale kapılanlar vardı. Biz, parti olarak, Şili'de hükümet sisteminin demokratik karakterini olduğundan fazla büyütme ve buna karşı niteliğin yenilmesi yolunda zamanında tedbirler almak suretiyle en ciddi hatalardan birini işledik. Bu, diğer ku-

rumlardan başka, ordu konusunda da böyle oldu.» (Şili Devriminin Öğrettikleri, Rene Castillo, s. 30).

Eski gerici, finans-kapital güdümünde burjuva kurumlarına karşı kararlı kavga vermeyip, «çalışki»li kalınınca, o kurumların içinden gericiliğin yeniden beslenmesine engel olunamıyor.

Gecici Devrim Hükümetleri ve Halk Cephesi Hükümetleri Arasında Bir Kıyaslama:

Halk Cephesi Hükümetleri ile ilgili son olarak bir kıyaslama, konuya daha çok açıklık getirecektir,

Geçici Devrim Hükümetinin iki ana karakteri:

1) «Herhangi bir meclisin kararına değil, «doğrudan doğruya halk isyanına» dayanarak kurulmuş hükümettir.»

2) «Burjuva için değil, proleterya devrimi için ve halk devrimi adına her türlü devrim düşmanı teşebbüsleri durmaksızın götüren hükümettir.» (Devrim Nedir? s. 139)

Halk Cephesi Hükümetleri de:

1 — «Faşizme ve gericiliğe karşı şiddetli bir başkaldırıdan doğar.

2 — Faşizme ve gericiliğe karşı kavga verir,

Birinci ana karakter aynıdır. Halkın devrimci atılımı bu hükümetlerin ana rahmi olmalıdır.

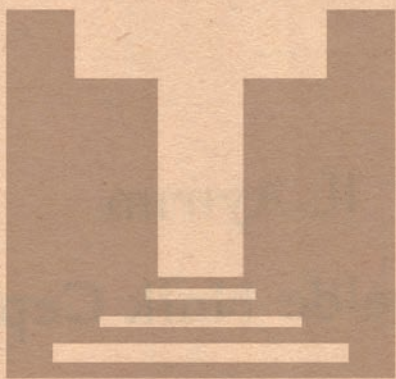
İkinci ana karakter ise; yine aynıdır, «proleteryaı güçlendirmedi.» İçinden doğduğu hareketin düşmanları ile savaşmaktır.

Böylece şu söylenebilir: Halk Cephesi hükümetleri, Emperyalizm çağının Gelgeç Devrim Hükümetleridir,

II. Ayırım

Türkiye'de Halk Cephesi

TÜSTAV

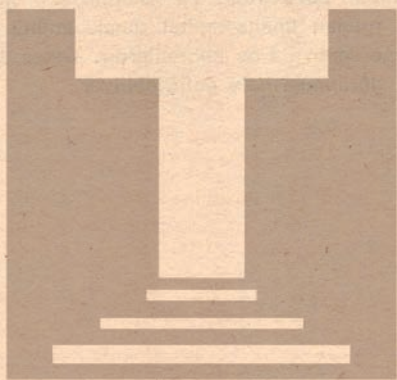
TÜSTAV

Türkiye’imizde cephe sorununa, yaklaşırken önce objektif (bize rağmen dayatan) şartlardan başlamalıyız. Bunlar sıkıca tespit edilip, muska gibi boynumuza asılırsa, her adımda ne yapacağımızı şaşırmas, gelgeç değişimlerden alt üst olmaz, yolumuzda istikrarlı yürüeyebiliriz.

Objektif şartlar ikidir demiştik. 1 — Finans-kapital tahakkümü, 2 — Buhranlar. Bunlardan birincisi esas zemindir. İkincisi ise, bu zeminin sonucudur. Ve halkımızdan, en gizli sırlardan daha gizli tutulan finans-kapital tahakkümünü ortaya çıkaran, gözler önüne seren de bu buhranlardır. Yoksa, bu tahakküm genellikle gizli, görünmez hale getirilebiliyor.

The logo of TÜSTAV is a stylized, symmetrical emblem. It features a central vertical bar with a small horizontal bar at its base. This central element is flanked by two larger, horizontal bars that are wider than the central bar, creating a sense of a wide base or a platform. The entire logo is rendered in a dark, solid color against the light background of the page.

TÜSTAV

TÜSTAV

I. BÖLÜM

CEPHENİN OBJEKTİF ŞARTLARI:

Önce finans kapital tahakkümüne uğrayışımız ve mevcut durumu kısaca açıkladıktan sonra, içinde bulunduğumuz buhranı boyutlandırmaya çalışacağız.

1) Finans-Kapital Tahakkümü: Önce finans-kapital temel karakteristikleri bir iki cümlede açıklanırsa: Finans-kapital serbest rekabetçi dönemin antitezidir; tekeldir. Hatta tekellilerin ortak tapınağıdır, sanayicilerin, emlak sahiplerinin en kodamanlarının bankalarda kaynaşmasıdır. Finans-kapitalin ekonomideki temel özelliği; üretimde tekeldir. Öyleyse Türkiye'de finans-kapital tahakkümü için böyle bir kaynaşmanın ve üretimde tekelin varlığı aranmalıdır.

Türkiye'nin talihsizliği, dünyada kapitalizm son aşamasına gelip dayanmışken kapitalizmi kurma gayretkeşliğidir. Elbet bu yapılan, sonunda gayretkeşlikten öteye gidemezdi.

İki olgu Türkiye'de kapitalizmin tekelliler karakterde yerleşip gelişmesine temel olmuştur. Birincisi, Türkiye'nin ekonomi alt yapısında kadim tefeci-bezirgan sermayenin aşırıca iri olmasından, ikincisi, dünyada Türkiye'nin eteği kapitalizme değerken, serbest rekabetçi dönemin kapanmış, tekelliler finans-kapital saltanatları çoktan kurulmaya başlamıştır. Bu alın yazımızı I. Kuruluş Savaşı da değiştiremedi. Hatta, kapitalizm yolunu tutma sevdasıyla, finans-kapital tahakkümü örgütlendi.

Cumhuriyetin en karakteristik olgularından birisi Türkiye İş Bankasıdır. 1924 de Mustafa Kemal'in koyduğu 250 bin lirayla kurulan banka, kısa zamanda muazzam bir gelişme göstermiştir.

İş Bankasının bu gelişimi Türkiye'de palazlanan finans-kapital gelişiminin ta kendisidir. Bu gidişi şöyle özetliyorum:

«1924 senesinde İş Bankasının küçük cari hesabına 96 kişi para yatırmış, 1934 senesinde 57.191 kişi yatırmış. Böylece para yatıranların sayısı % 59, 573 artmıştır.

«Bilanço yekunu da öyle. 3 milyon küsur ilk senede bilançosu, 1934 senesinde, on sene sonra 88 milyon 474 bin lira oluyor ki % 2442 artış.» (Sosyalist 1970, Türkiye'de finans-kapitalin işleyişi)

Banka bu gelişmelerin yanında hemen, Kozlu kömür işletmelerine el atıyor. İtibari Milli Bankasını bünyesine katıp, tasfiye ediyor, demiryolu finansmanını yapıyor. Ergani bakır madeni üzerine alıyor.

Cumhuriyet döneminde Mustafa Kemal'in eliyle kurdurulmuş bankanın gelişimi böyle.

Tek parti dönemini Türkiye'de finans-kapitalin devletçilik dehlizlerinde büyütülüp, kendi ayakları üzerinde duracak hale getirilmesi dönemi olarak görebiliriz.

Tek parti döneminde «Halkı vasıtasız bırakıp, ezen, sömüren Devlet Sermayedarlığı, inkarın inkarı yolundan, şahsi sermaye bölgesini de şuursuz bir atalet hassasıyla, rekabet sevkîtabîisiyle, boyuna itekleyip daraltıyordu. Onlar bu kadarını dememişlerdi. Alet sahibini seçmeli, tanımalıydı.» (Gerekçe, s. 16)

Böylece palazlanan yerli finans-kapital devletçilik dehlizlerinden taşmak, tek partinin cenderesinden kurtulmak için yeterli kadar irileşmişti. Dün vesâyeti altında olduğu devletçiliği bugün taşıyabilirdi, taşlamalıydı. Sonuçta, çok Parti-Liberasyon tuzağına varıldı. Ve o güne kadar «Durgun Akar Kemalizmin yerini, Menderes'in başını yiyen tehlikeli Hareketli Ekonomi» aldı. Bu gelişim rakamlarla şöyle özetlenebilir:

İmalat Sanayii Katma Değeri İçinde Sektörlerin % Olarak Payı

Yıllar	Devlet imalat	Özel sanayi	Büyük imalat	Özel sanayi	Küçük imalat	Köy sanayi	Sanayi
1948	49.20	27.04	18.65	5.11			
1949	46.10	28.79	19.60	5.51			
1950	47.70	28.70	19.30	4.50			
1955	40.50	34.80	21.95	2.75			
1960	42.28	35.30	20.32	2.10			
1965	35.00	42.15	21.60	1.25			
1970	37.08	43.63	18.42	0.87			
1972	36.60	45.00	17.62	0.78			

Özel Büyük Sanayi : 10 ve daha fazla işçi çalıştıran iş yerleri,
Özel Küçük Sanayi : 10'dan daha az işçi çalıştıran iş yerleri,
Köy Sanayi : Nüfusu 2000'den az olan yerlerdeki iş yerleri. (DİE)

«Özel Büyük İmalat Sanayii»nin nasıl devletçiliğimizin eliyle beslenip büyütüldüğü açıkça görünüyor. Özellikle 1950'den sonra, imalat sanayinde devlet ve özel sektör payı tersine bir gelişim izlemiş, özel sektörün payı, devlet sektörü aleyhine artmıştır. Yani bir bakıma özel sektörümüz, devlet sektörünün dikenlerini temizlediği alanlara sonradan zahmetsiz, mirasyedice konmuş, kemirmiştir.

Toptan (Devlet + Özel) imalat sanayinin kendi içinde sivrilişini, tekelci yapısını da açıklarsak, finans-kapitalin boyutları daha iyi anlatılmış olacaktır. 1970 rakamlarıyla;

İmalat Endüstrisinde Çalışan Büyük ve Küçük Sanayi İş Yerlerinin Sınıflandırılması

	Firma		Ücretle		Katma	
	Sayısı	%	Çalışanlar	%	Değer	%
Büyük İşyeri	4.415	2.6	443.401	81.4	20.316.555	84.0
Küçük İşyeri	170.570	97.4	101.527	18.6	3.926.979	16.0
Toplam İşyeri	174.571	100.0	544.928	100.0	24.263.534	100.0

Demek 170.000'i aşkın işyeri içinde topu topu sayıca % 2.6 yer tutan büyük işyerleri toplam işçinin % 81.4'üne ve yaratılan değer in % 84'üne sahip. Yani sayıca 45 kat az olan büyük işyerleri, 4 kat fazla işçi çalıştırıyor, ve en az 5 kat fazla üretiyorlar.

Demek en fazla 4 bin büyük sanayici (çünkü pek çok büyük işyeri aynı sanayicininindir). Türkiye üretimine ve genel ekonomisine kayıtsız şartsız egemendir.

Bütün bu büyük sanayiciler, emlak sahipleri bankalar tapınağında kaynaşır, Türkiye'deki korkunç tahakkümlerini örgütlemişlerdir. Bankaların ülkemizde hemen her sanayii vb. yatırımında «iştirak» leri vardır. Bunun için hergün elimizde olan banka defterlerini karıştırmak yeterlidir.

Bankalar deyince, Türkiye'de görünürde 40 banka vardır. Bunlar arasında 4'ü Türkiye ekonomisini elinde tutar. Bu 4 banka: İş Bankası, Ziraat Bankası, Akbank, Yapı ve Kredi Bankasıdır. Diğer bankalar içinde yerleri şöyledir:

1974 Yılında Banka Gruplarında Temerküz: % Olarak

	Tasarruf Mevduatı	Şubeler	KREDİLER
4 Banka	69.5	56.1	67.5
Diğerleri	30.5	43.9	32.5

4 Banka, bankalarda biriktirilen (tasarruf) toplam paranın % 69.5'ini elinde toplamıştır. Ayrıca yine 4 banka, kredileriyle piyasanın % 67,5'una hakimdir Veya «4 firma hemen her konuda endüstrinin % 70'ini ele geçirmişlerdir.» (Banka ve Ekonomik Yorumlar Dergisi, Haziran 1976)

İşte Türkiye'mizde sanayicilerin, emlak sahiplerinin en kodamanlarının içinde kaynaştığı o yüce tapınak; bu DÖRT BANKA'dır.

Ayrıca, bunların arasında da büyük ararsak şunu belirtep geçelim: dünyanın «en önde gelen üçyüz bankası» arasında «198.

sıra Türkiye İş Bankası'nın, «225. sıra T.C. Ziraat Bankası»nın-
dır. (a.y.)

Son olarak, finans-kapital tahakkümünün tabii sonuçları olan ekonominin asalaklaşması ile ilgili bir iki rakam vererek bu konuyu tamamlamış olalım.

Finans-kapital tahakkümünü sürdürebilmek için, Militarizmi ve Bürokrasiyi azıttirmek zorunda kalır. Yani devlet müthiş pahallılaşır. Öte yandan ekonomik yapı asalaklaştığından üretim yerine, hava oyunu (spekülasyon) azıtır. Adı; ticaret, komisyon vb. olur.

Sektörlerin Milli Gelir İçindeki Payı:
(% olarak)

Yıllar	1948	1953	1958	1963	1968	1973	1976
Tarım + Sanayi	59.	58.4	58.2	53.9	49.5	46.4	46.7
Hizmetler: Bürokrasi + Militarizm +							
Ticaret vb	41.	41.6	41.8	46.1	50.5	53.6	53.3

Bu rakamlardan iki sonuç çıkarılmalıdır: «Türkiye'de Milli Gelirin kaba taslak bir yarısı gerçek madde değeri yaratarak, öbür yarısı yaratmaksızın benimseniyor.»

«Kısacası Milli Gelirin kaba rakamları bile, yaratmayanı yaratana üstün çıkarıyor.» (Bugünkü Türkiye Ekonomi Politikası, HK)

İkincisi ise; Türkiye'de yıldan yıla yaratmayanın yaratana üstünlüğünün artması yani asalaklaşmanın, çürümenin azıtmasıdır.

Finans-kapital tahakkümünün «adaleti» bu sonuçlarda, kendini açığa vurmuş oluyor.

İşte finans-kapital tahakkümü bir ülkede varsa, bu, o ülkede sınıf çatışmalarının kesinleşmesi, buhranların müzminleşmesi demektir. Çünkü, finans-kapital bir avuç azınlık diktatörlüğünü, halka zulüm etmeden sürdüremez. Bu zulüm ve buhranlardan her

seferinde nasibini alan halk yığınları ise, sıklaşırlar ve bir cep-
hede yer almanın hayati önemini, **yaşamak hakkıyla** somut bağ-
lantısını kavrarlar. Ve o zaman, finans-oligarşisinin yenilmesi halk
güçlerinin **ortak alın yazısı** olur.

Şimdi de, halkı her seferinde bin beter cehennemden en
kaynar yerine atan buhranları, ülkemizde, Halk Cephesi açısin-
dan inceleyelim.

2) Buhran Halk Cephesi örgütlenmesinde, bizlere rağmen
olması, gereken şartlardan birisi de buhranlardır, demiştik. Bu-
hranlar halkın, varsa, ham hayallerini yıkar ve bin kat yerin dibin-
de saklamak, gizlemek istenen gerici finans-kapital cephesini açı-
ğa çıkartır. Halkımız yıllardır bezirgan partilerin kuyruğuna oy
davarı edilmiştir. Para babaları bunu, sahip oldukları binbir ola-
naktan faydalanarak, yaptıkları demagoji, aldatmacayla gerçekle-
tirebilmişlerdir. İşte her buhran bu demogojileri, aldatmacaları
açığa çıkartır. Halkı ayıltır.

Buhran kendini ekonomide, bir «aşırı şişkinliğin» (vurgu-
nun) ardından gelen durgunluk olarak gösterir. Bunun sınıflar sa-
yaşına yansımaysa, hep bilinen, üst - hakim sınıflar cephesin-
de; «meclis anlaşmazlıkları ve dağılmaları, kabine buhranları vb.
gibi.» alt sınıflar cephesinde; «işçi grevleri, halk, öğrenci, ordu
direnmeleri ve ayaklanmaları vb.» (Devrim Nedir?) kendini
gösterir.

Finans - kapital çağında, buhranın, üst sınıfları en son ça-
re FAŞİZM'e iteklediği, buna karşılık halk yığınlarını da HALK
CEPHELERİ'nde ordulaşmaya ittiği defalarca yaşanmıştır.

Buhranın dış siyasete yansımaları da, SAVAŞLAR biçiminde
olmaktadır. Bütün bu söylenenler Türkiyemizde var mıdır? Bunun
tartışmasını açmak, şu günlerde gerçekten fazla gibi görünebi-
ler. Türkiye'de hemen herkes buhranın varlığında hemfikirdir.
Ama, biz bu kitapçıkta, görünen gerçekleri bir kere daha tek-
rarlamayı, en azından buhranın **boyutlarının** ve buna karşılık gö-
revlerimizin ne derece **acil ve hayati** olduğunun kavranması açı-
sından gerekli görüyoruz.

Bunalımın Kökü: «Türkiye, dün yarı sömürge idi, bu gün yeni - sömürge metodlarıyla Batı tekelinde, Sermaye birikimini: yalnız yeryüzünün en yoksul halkı olan Türkiye İşçi - Köylü - Esnaf - Aydın'larının sırtından çarık çıkararak yapıyor. Bunalımın temel nedeni budur. Başka öne sürülecek bütün nedenler kopuk kuruntulardan öteye geçemez. Hastalığın teşhisini doğru koyamaz.» (Sosyalist, 2, Şubat, 1971).

«Batı tekelinde» halkın «sırtından çarık» çıkarmak bizde nasıl işler? Türkiyenin ithalatının % 50'sini Yatırım Malları, % 45'ini hammadde, % 5'ini de Tüketim Malları meydana getirir. Yatırım Malları ve Hammadde denilen nesnelere Türkiye «imalat sanayi»nin üretim yapabilmesi için gerekli maddelerdir. Bunların ithalattaki toplam payı % 95'dir. Demek, sanayimiz % 95'ile dışa bağlıdır. Ve çalışıp, Türkiye insanını sömürebilmek için her yıl bu malları «batı tekelinde» satın almak zorundadır. Bunun sonucu ise, hep bildiğimiz, ikide bir karşımıza çıkan, dış ticaret açığı ve gırtlığa kadar borçlanmadır. Borca batırılan ülkemiz bir kere daha teslim alınır ve uluslararası finans - kapitale haraç vermek için paranın değerini düşürür. Her devalüasyon halka pahalılık getirir, onu fakirleştirir. Bu böyle sürüp gider, Taa, halk kazanının aşırı basınçtan patlamasına kadar.

Bu sömürü çemberinin Türkiye'de buhranlarla aşırıca azgınlığı başlıca üç dönüm noktası vardır. İlki, 1946 devalüasyonudur; CHP'nin iktidardan tekerlenmesiyle sonuçlanmıştır. İkincisi, 1958 devalüasyonudur; 27 Mayıs patlamış, DP Yassı Adaya götürülmüştür. En sonuncusu, 1970 devalüasyonudur; Demirel muhtıra tokadıyla alaşağı edilmiştir. Buhranlar Türkiye'de 12 yılda bir gelmiş, ve her buhran daha şiddetli ve daha öldürücü birikimlerle patlamıştır. Fakat bu denge 1970'lerde bozulmuş, Türkiye 1968'lerde içine yavaş yavaş girdiği buhrandan hâlâ çıkamamıştır. 12 Mart içindeki bir yılda döviz bakımından parababaları biraz rahatlamıştır ama, o hazır dağ da çabuk tü-

ketilmiştir. Şimdi Türkiye en az yedi yıldır müzmin bir buhran içinde kıvrınmaktadır. Ve buhran doruk noktasına yaklaşmaktadır. Her yeni buhran, finans - kapital iktidarını daha kuvvetli sarsmakta ve yeni buhranlara dayanma takatini azaltmaktadır.

Dış borçlar 7 yılda % 500 bir artışla 36 milyardan 180 milyara ulaştırılmıştır. Ve şu anda Türkiye parasını ödeyemediği için Irak'dan petrol alamıyor ve Demirel'in belirttiği gibi «70 sente bile muhtaç» durumdadır. Ve bu borçların alacaklısı İMF şimdi; «kemerleri sıkma» denilen kapitalizmin kırk yıllık sermaye biriktirme reçetesi ile kapımızdadır. Tedbirler paketinde: 1 — Devaülasyon (uluslararası finans-kapitale haraç demektir). 2 — Zamlar (çalışan insanlarımıza açlık getirir), 3 — Yatırımların durgunlaştırılması (işsizlik demektir) vardır.

Ekonomi tabanındaki bu buhran kendini üst - egemen sınıflar arasında, en açık biçimde 7 yılda 9 hükümet değişikliği ile gösterdi. Parababaları tahakkümlerini sürdürebilmek için hükümetlere resmî geçit yaptırıyorlar. Öte yandan, Kıbrıs savaşı ve «Hora gemisi» ile gündeme getirilen Yunan dalaşmaları ve ya Karamanlis Demirel horoz dövüşü hep egemenlerin buhranlarının sonucudur.

Halk yığınlarımız ise, buhrandan nasibini siyasi cinayetler ve toplu katliamlar biçiminde almaktadır. Bu aşırı vurgun, buhran denen cehennemde, halkın yanmasının somut tepkileri şimdiye kadar kendini; geniş işçi grevleri, Uşak, Antalya - Serik Kazası olayları, 1 Mayıs katliamı ve her gün gençliğimizin nefis müdafaası biçiminde göstermiştir. Buhranın etkileri halk tabakaları arasında yayıldıkça, tepkisi için için birikmektedir. Bu birikimi en çabuk dışa vuran işçi sınıfı ve gençlik; şehirlerde her gün finans kapitalin cinayet şebekelerine karşı yaşama savaşı vermektedir. Buhran derinleştikçe, kırlarda da tepkisini doğuracak ve geniş köylü yığınları mücadele alanında yerlerini alacaktır. Bunalım derinleştikçe halkın topyekûn protestosu artacak, yükselecektir. Bir finans - kapital sözcüsünün dediği gi-

bl: parababalarımız «en çok bu sosyal etkilerden korkmaktadır.» (Banka ve Ekonomik Yorumlar, Kasım 1977).

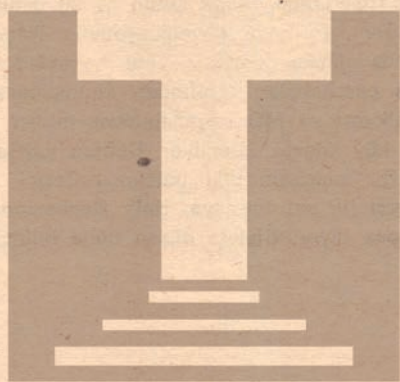
Son olarak hemen önümüzdeki günlerin nelere gebe olduğuna değinelim:

Halk tokadından korkan MC, IMF'nin tedbirler paketini toptan değil taksit taksit uygulama yolunu seçmiştir. Birincisinden daha kuvvetli olan ikinci taksit, önümüzdeki günlerde gelecektir. Bu, bir kere daha devalüasyon, zam ve vergi demektir. En son haberlere göre «serbest piyasalarda yabancı paralara karşı ödenen Türk Lirası, resmi kurun % 50 üstündedir.» (Milliyet, 29.11.1977). Bu yeni devalüasyonun kaçınılmaz olarak % 50 civarında olması demektir. Yani, cebimizdeki paranın yarısı bir anda parababaları tarafından alınacaktır. Bu fakirleşirmeye halkımız ve MC dayanabilecek midir?

Görünen köy kılavuz istemiyor. Buhran yayılmakta ve yükselmektedir. Bu muazzam etki halkımızı Gerici Emperyalizm Cephesine karşı bir saf tutmaya, Halk Cephesinde örgütlenmeye ister istemez itiyor. Bizlere düşen bunu bilinçlice yönlendirebilmektir,

The logo of TÜSTAV is a stylized, symmetrical emblem. It consists of a central vertical line with a small circle at the top. Below this, there are three horizontal bars of increasing width from top to bottom, all contained within a larger, rounded rectangular frame.

TÜSTAV

TÜSTAV

II. BÖLÜM

HALK CEPHESİNİN SÜBJEKTİF ŞARTLARI

Bu şartları tek tek inceleyebilmek için önce mevcut durumun tespitinden başlamalıyız. Bu tespiti de, Türkiye'de Cephe-lerin Durumu ve Cepheye Yer Alması Gereken Siyasi Parti ve Eğilimlerin Durumu olarak ikiye ayırmalıyız.»

1 — Türkiye'de Cephe-lerin Durumu: Türkiye'de sosyal yapı ortamının gereği iki cephe kendiliğinden vardır. Bunların içinde yer alan sınıf ve tabakaları ve cephe-lerin durumunu açıklayalım.

GERİCİ EMPERYALİZM CEPHESİ: Öz gücü: Birkaç şehirde çöreklenmiş bir avuç finans - kapitalisttir. Yedek gücü: Kasabalara yayılmış üç - beş bin tefeci - bezirgandır. Bu cephenin Halk Cephesinden farkı, yıllardır örgütlü oluşu ve halkımıza en sinsi yollarla ölümlerden ölüm beğendirmesidir. Bütün devlet cihazı, modern silahlar, sonsuz araç gereçler elinin altındadır. En güçlü yanı budur. Bütün bu güçlülüğüne rağmen en zayıf yanı ise, Türkiye insan denizi ortasında bir avuç müthiş azınlık olmasındadır. Bu yalnızlık ve müthiş azlık halk yığınları tarafından kavrandığında bütün tilsimin bozulacağını iyi bildiğinden, cephesini çok gizli tutar ve daima bütün halkmış gibi görünür. Yaşama şansı bu büyük oyuna bağlıdır. Fakat içinde bulunduğumuz buhran Gerici Emperyalizm Cephesini binbir demogoji ile de olsa, MC biçiminde gözler önüne serdi. Halk olanı daha iyi görmekte, etinde kurşun midesinde açlık olarak hissetmektedir. Gerici Emperyalizm Cephesi buhranın etkisiyle kendi saflarından kopan halk yığınlarını binbir demogoji ile tut-

ma örneklerinden birini de geçtiğimiz günlerde örgütlediği «Hür Teşebbüs Konseyi» ile verdi. Konseyde parababaları örgütleri yanında, içinde köylülerin de tutulduğu Ziraat Odaları Birliği ile Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu da katılarak şunu demeye getirdiler: «25 milyon civarında çiftçi arkadaşımız var. Esnaf tüccar ve sanayicilerin toplamı 5 milyonu buluyor, Dolayısıyla 30 milyon insan Hür Teşebbüs Konseyinde temsil edilmektedir.» (Yankı) Bu olay bize buhranın etkisiyle, finans-kapitalin aldatmacasından kurtulan köylü ve esnafın Halk Cephesine yöneldiğini gösterir. Parababaları binbir demagoji ile halkı gene kendi arabasında tutabilmek için çırpınıyor. «Hür Teşebbüs Konseyi anarşik olaylardan sonra tecelli etmiştir» diyerek, halkın devrimci potansiyelinin kabarmasına karşı, yine halkı çıkarabilmek için binlerce kere düzenledikleri oyunu, bir kere daha tezgahlıyorlar.

Gerici Emperyalizm Cephesi çatlak ve gediklerinden, tutsak edilen halk, kendi cephesine yöneliyor. Bu gidişi sezen ve yitirim hızıyla davranan finans-kapitale karşı, biz devrimciler oldukça ağır kanlıyız.

İLERİCİ HALK CEPHESİ: Öz gücü: İşçi Sınıfımız ve Proletarya Aydınlarıdır. Şehirlerde kendi yedek güçlerinden tecrit edilmektedir. **Yedek güçler: Küçük burjuvezi** (köylülük, esnaf, aydınlar) ve **Yabancı (tekül dışı) burjuvalardır.**

Halk Cephesinde yer alan bu sınıf ve tabakaların cephedeki durumlarına da kısaca değinelim:

Cephenin temel direği işçi sınıfımızdır. İşçi sınıfının örgütlü eylem birliği olmadan Halk Cephesini örgütlemek güçtür. Cephenin, tutarlı doğuşünün teminatı işçi sınıfının cephedeki yeridir. İşçi Sınıfımız 12 Mart deneyiyle edindiği derslerle MC'ye karşı toplu direniş ve gösterilerle mücadele alanındadır. Bursa, İstanbul, İzmir mitingleri, 1 Mayıs gösterileri, DGM direnişleri, MC'nin saldırılarını göğüsleyen eylemlerdir. Fakat işçi sınıfımızın başı özellikle Türk-İş tarafından bağlanmışdır. CHP'nin ardında

sallanan DİSK de daha başka birşey yapmıyor. İşçi sınıfı içindeki CHP etkinliği cephe yolundaki davranışını etkilemekte, tamponlamaktadır. Yıkılan «umut»lar, engelleri atlatacaktır.

Cephedeki küçük burjuvalar ise, tutarlı demokratlardır. Samimiyetle demokrasiden yanadırlar. İşçi sınıfının en tutarlı müttetikleridirler. Bugün, bunalımın, henüz kırlardaki derinleşmesinin tepkileri gelmediğinden, durgun görünen köylülük önümüzdeki günlerin zam ve devalüasyon şoklarıyla kımıldayacak, o koca gövdesiyle cephe yoluna çıkacaktır. İşçi sınıfının tutarlı ittifak politikası bu kımıldamayı yönetip, yönlendirmelidir. Çünkü, aynı hoşnutsuzluğu faşizm cehennemine taşımak için, MHP, bütün milis kuvvetleriyle Türkiye'nin her yanına yayılmaktadır. Şehirlerdeki aydınlar ve gençlik ise; çoktandır işçi sınıfının yolunu tutmuş, sürekli olmasa da somut olaylarda işçi sınıfıyla ittifakını kurmuştur.

Yaban kapitalistler ve emlak sahipleri arafatta unsurlardır. 20. y.y.'da tekelci dönemle, bir avuç finans-kapital arasına giremeyen eski egemen sınıflardır. Finans-kapital bunları saflarına çekmek için her zaman uğraşır. Cephenin bu kaypak ve tutarsız müttetiklerini işçi sınıfı küçük burjuvazi ile sağlam bir ittifak kurduğunda kendine çekebilir, en azından tarafsızlaştırabilir.

Seçimler öncesi kurulan, Finans-kapitalin Cephe teşkilatlarından «Hür Teşebbüs Konseyi» ne Eskişehir Sanayi Odalarının topkisi «Türkiye'de Hür Teşebbüsün sadece adı kalmıştı» oldu. Yaban Burjuvalar hoşnutsuzdur.

Cepheler ve cephedeki sınıfların durumundan sonra, bu sınıfları temsil eden siyasi partileri incelemeliyiz.

2 — Cephede Yer Alması Gereken Siyasi Partiler ve Eğilimlerin Durumu: Cephede sınıf ve tabakaların yer alışı kendi siyasi partileriyle olacaktır. Bu nedenle, halk kesimlerini temsil eden siyasi partileri bilmeli ve tanımalıyız. Bu, cephe örgütlenmesinde yönsüz kalmamamız için ilk şarttır.

Cephede, halk yer alacağına göre önce, halkın çeşitli ke-

simlerini temsil eden partileri topyekun sıralıyalım: Bunlar, beş sosyalist parti, sosyalist eğilimler ve CHP'dir. Bunların dışındaki siyasi partiler, Gericici Emperyalizm Cephesinin güçleridirler. Hepsinin şu anda MC içinde olmaması kimseyi aldatamaz.

Beş sosyalist parti, sosyalist eğilimler ve CHP'nin hangi halk kesimlerini temsil ettiğine gelince: Önce, beş sosyalist parti ve diğer eğilimler; hepsi birden işçi sınıfının, onun bazı zümre eğilimlerinin ve küçük burjuva tabakalarının sosyal eğilimlerini temsil etmektedir. Fakat bu parti ve eğilimlerin hepsi işçi sınıfını temsil ettikleri iddiasındadırlar. Onların bu iddialarına bir şey denemez, hatta iddiasızlık yönüzlük ve pasiflikle aynı olduğundan, olumludur da. Elbette, bu partilerin hangisinin proletarya partisi olduğunu eninde sonunda, şaşmaz sosyal pratik gösterecek, ispatlayacaktır. Meseleye uzaktan bakınca, hangi partinin hangi sınıf veya zümreyi temsil ettiği seçilemiyor gibi görünmektedir: Kim kimi temsil ediyor belli değil.» şikayetleri ilk bakışta haklılık kazanıyor. Bu neden böyledir? Bunun temel nedenleri; biri tarihe yönelik, biri de günümüze yönelik başlıca iki tanedir. Türkiye sosyalist hareketinin yarım asrı geçkin tarihinde finans-kapitalin bütün çabası işçi sınıfı partisinin sürekliliğini ortadan kaldırmak oldu. Böylece, halkın ve sosyalistlerin gözünde bir süreklilik kazanamayan parti, her ortaya çıkışında yoni gibi görüldü ve başka hareket ve gelişmelerle üstü örtüldü. Özetle, partinin tarihi ve deneyleri büyük bir çabayla gömüldü, yok sayıldı. Kalın çizgilerle belirlenmiş bir parti tarihi, onun mücadele yolu görünmeyince, mevcut parti ve eğilimleri birbirinden ayırmak güç olmakta, gereksiz ayrılıklarmış gibi görünmektedir.

İkinci olarak, günümüzde henüz sosyalist parti ve eğilimlerin gerek işçi sınıfı içinde ve gerekse diğer küçük burjuva tabakaları içindeki yaygınlıkları, geniş olmadığından durumları ilk bakışta, hemen açıkca kavranamıyor. Bu durum finans-kapitalin sosyalist hareketi ikide bir halkın içinden söküp atma çabasının

bir sonucudur. Bu yaygın olmama, aradaki farklılıkları görünürde ortadan kaldırmakta veya ayrılıkların netce kavranmasını zorlaştırmaktadır. Fakat bu sadece görünüştür. Marksizim ise görünüşe aldanmamaktır.

Türkiye'de sınıflar savaşı açılıp geliştikçe, bu eğilimlerin temsilcileri de belirginleşmektedir. Özellikle 1950 öncesi Türkiye ekonomisindeki statüko ve politik yapıda da tek parti diktatörlüğü sınıflar savaşının güdüklüğünü izah eder. O zamanlar filizlenen ve gelişen çizgiler, 1960 sonrası açılmış ve daha netleşmiştir. Hatta en koyu çizgiler bile 1960 sonrası gözle görülebilir hale gelmiştir. TİP'in ilk dönemlerinde içinde pek çok eğilimi barındırması böyle izah edilebilir. Zamanla TİP içindeki eğilimler, kendi sınır çizgilerini belirledirip, şekillendiler. Bunun en somut örneği, 14 Ekim sonrası, eskiden TİP içinde görünen eğilimlerin hepsinin birer program ilan ederek partileşmesidir. Bu durum, onların siyasi çizgilerinin çerçevesinin çizildiğini, olgunlaştığını gösterir. Türkiye'de, özellikle 1960 sonrası, geçen 15 yıl, çeşitli sosyal tabakaların eğilimlerinin siyasi parti biçiminde belirginleştiği yıllar olmuştur. Bunun anlamı; ayrı sosyal tabakaların temsilcileri olduklarına göre, hiç değilse önümüzdeki günlerde bu eğilimlerin bir siyasi partide bulunma şanslarının ortadan kalktığıdır. Bugün, henüz bir politik program altına gelmemiş bazı eğilimlerin önünde siyasi çizgilerinin netleşmesi dönemi vardır diyebiliriz. Ama özellikle, programlı siyasi partiler böyle bir dönemi geride bırakmıştır. Dolayısıyla onlar için gündemde artık, bir parti programı altında birleşmek yerine, ortak noktalarda ittifak yapmak vardır.

Öyleyse «kim kimi temsil etmektedir?» Şöyle diyebiliriz:

Partiler içinde Vatan Partisi işçi sınıfını temsil etmekte; TİP, SDP ve İDD çizgisi burjuva sosyalizminin savunucularıdır, özellikle işçi sınıfının sendikalist zümre eğilimlerini temsil ederler. Diğer parti ve eğilimlerse, özellikle şehirlerdeki aydın ve gençlik tabakalarının sosyal eğilimlerini temsil etmektedirler. Hemen

dikkati çeken şudur: Beş sosyalist parti ve eğiliminin hepsi de buhranın şehirlerde etki altına aldığı ve en uyanık-toplum kesimlerinin sosyal eğilimlerinin toplamıdır. Bunlar; işçi sınıfı, onun zümre eğilimleri, şehirlerdeki aydınlar ve gençliktir. Kırlar ve köylülük henüz aktif olarak mücadelede yerini almamıştır. Önümüzdeki günler buhranın derinleşmesi kaçınılmaz olarak bu atul gibi görünen kitleyi de hareketlendirecektir.

Böyle bir değerlendirmede Türkiye'deki her sosyalist eğilim hemfikir olmayabilir. Zaten kendisini işçi sınıfının temsilcisi olarak gördüğüne göre hemfikir olmak da imkansızdır. Fakat konu Cephe olduğuna göre üstünde hemfikir olunması gereken mesele, -herkesin kendini işçi sınıfını temsil eder görmesi bir yana- beş sosyalist Parti ve Sosyalist eğilim toplamının işçi sınıfının, onun zümre eğilimlerinin ve küçük burjuva tabakalarının sosyal eğilimlerini temsil ettiğinde birleşmektedir. O zaman toplumun en devrimci iki sosyal kümesinin temsilcileri aydınlığa çıkmış olur. Bu böyle belirlendikten sonra, CHP için şunlar söylenebilir.

CHP içinde küçük burjuva tabakaları da barındırmasına rağmen, yaban (tekel dışı) burjuvazinin sosyal eğilimlerinin temsilcisidir. Bu nedente arafattadır. İki cami (işçi sınıf ve finans-kapital) arasında beynamazdır.

Böylece özetlersek: VP işçi sınıfının sosyal eğilimlerini temsil etmektedir. Diğer sosyalist parti ve eğilimler ise, işçi sınıfının zümre eğilimlerini ve küçük burjuvaları (özellikle şehirlerdeki aydın ve gençlik tabakalarını) temsil etmektedirler. Yaban burjuvazinin sosyal eğilimleri ise, CHP de şekil bulmaktadır.

Bu tespitlerden sonra cephenin sübjektif şartlarını irdelenebiliriz.

a) «Güçlü bir devrimci parti»: Bu gün Türkiye'de görünmüyor. İşçi Sınıfının Partisi, Vatan Partisi, hareketi yönetip, yönlendirecek güçte değildir. Güçlü, Devrimci bir Partinin ise, Cep-

he yolundaki önemi açıktır. Doğru devrimci politika hem Vatan Partisini güçlendirecek, hem de, Cephenin istikrarlı olması sağlanacaktır. Bu eksiklik cephe için önemli bir zaaf sayılabilir.

Bu zaafa karşılık olumluluklar ise başlıca iki noktada toplanır. Çeşitli sosyalist parti ve eğilimlerin: 1 — İşçi sınıfına yönelme çabaları, 2 — Hemen ağız birliği halinde Faşizme karşı cephe örgütlenmesi istekleri, önümüzde duran görevler için sevindirici gelişmelerdir. Sosyalist hareketin irili ufaklı olmasından ileri gelen cephenin örgütlenmesi yolundaki zaaf, bu iki olumluluktan kalkarak aşılabılır, aşılmalıdır. Akli başında hiç bir sosyalist cephe görevinin acilliğini kavramışsa «güçlü bir parti»yi beklemeyi önermeyecektir.

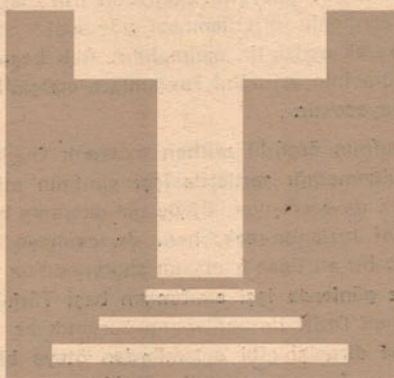
b) «İşçi sınıfının örgütlü militan eylemi»: Güçlü bir devrimci partinin bulunmadığı şartlarda işçi sınıfının militan eyleminden bahsetmek de zorlaşıyor. Böyle bir davranış hem cephenin örgütlenmesini hızlandıracak, hem de cepheye işçi sınıfının müttefiklerinin bir an önce akmasını sağlayacaktır. Oysa içinde bulunduğumuz günlerde işçi sınıfımızın başı Türk-İş ve CHP kuyruğunda sallanan DISK ile bağlanmış durumdadır. Bu nedenle, düzensiz DGM direnişi gibi eylemlerden öteye bir davranış görünemedi. İşçi sınıfımızın, şimdilik, CHP'nin uzlaşmacı-cephe taktiğini bozucu-tavrına gösterdiği tepki, sessiz bir birikimden öteye dönüştürülebilmiş değildir.

c) **Yedek güçlerin yönelişi:** Şehirlerdeki aydın ve gençlik cephe yolunda davranışa çıkmıştır. Fakat bunalımın tepkilerinin henüz gelmediği kırlar sessizdir. İşçi sınıfının militan bir eylemi örgütlenemediği için müttefiklerinin davranışında da dağınıklık sürmektedir. Güçlü bir proletarya hareketi küçük burjuva tabakalarını da dağınıklaktan kurtarabilecektir.

Netice olarak subjektif şartların toplu bir değerlendirme yapılsa cephe meselesinin henüz olgunlaşmakta olduğu görü-

lür. Bu eksiklikler cephe örgütlenmesinde önemli engeller getirebilecektir.

Öyleyse subjektif şartları olgunlaştırmak ve cephe yolundaki bu engelleri aşabilmek için ne yapılmalıdır? Ekonomi tabanını bütün yönleriyle elinde tutan finans-kapital, buhran cehennemiyse cephe için kendine düşen görevi yapıyor, gerisi sosyalistlerin bilinçli davranışına kalmaktadır,

TÜSTAV

III. BÖLÜM

CEPHE ÖRGÜTLENMESİ GÖREVİNE NEREDEN BAŞLAMALIYIZ?

Nereden başlamalıyız diye sorduğumuzda sorunun cevabını, eski deneylerin ışığında bugünün problemlerini çözmek olarak anlamalıyız. Dünyanın pek çok cephe deneyine karşılık, Türkiye sosyalistleri böyle örgütlü bir cephe deneyi yaşamadılar. Bu anlamda yeniyiz. Gericici Finans-Kapital Cephesinin binlerce deneyine karşılık, Halk Güçlerinin bu deneysizliği en başta, o kahrolası «yanyana gelemeyiz» umutsuzluğunu sürekli beslemektedir. Umudun enerjisi üretir, umutsuzluk ise engel. Bu nedenle Türkiye'de cephe örgütlenmesi devrimci hareket için bir dönüm noktası olacaktır. Çünkü böyle bir şey olduğunda, nasıl zayıf ve dağınık gibi görünen güçlerin birleşmesinden muazzam bir enerjinin ortaya çıktığı görülecek, bu yaşanacaktır. Sosyalist güçlere ve halkın için için yanıp biriken nefretine güvenmemek ve bunu görmemek pek çoklarımızı başka güçlerin peşine takılma sonucu ile karşı karşıya bırakıyor.

Ders çıkartabileceğimiz örgütlü bir cephe deneyi olmadığına göre, o zaman varsa bu yoldaki girişimlere bakmalıyız. Bu girişimlerin bir başlangıcı diyebileceğimiz, 1967 Sosyalist Gazetelerindeki teklifi burada özetlemek yolumuza ışık tutacaktır.

Genel olarak sosyalist ortam şöyle değerlendiriliyor:

«Bugün Türkiye'de bir çok «Sosyalist» akımlar var. Bunları sınıf ve zümreleri dışında toptan iki bölüme ayırabiliriz: 1 — Bilimsel Sosyalizm iddialı sosyalistler, 2 — Bilimsel Sosyalizm iddiası bulunmayan Sosyalistler»

«Bilimsel Sosyalizm iddialı sosyalistler başlıca 3 grupta toplanabilirler.»

1 — TİP Sosyalistleri, 2 — YÖN Sosyalistleri, 3 — «ESKİ» Sosyalistler.

«Bilimsel Sosyalizm iddialı olmayan Sosyalistler 4 üncü kategori olarak sayılmıyacak kez çok ve çeşitlidirler. Sırayla ilk akla gelenleri şöyle sayabiliriz.

- a) 27 Mayıs Sosyalistleri,
- b) Sosyalist Öğrenci Kulüpleri,
- c) Sosyalist kültür dernekleri,
- d) Sosyal-demokrat parti teşebbüsleri,
- e) Orta Sollar,
- f) Sosyal Mukaddesatçılar ilh...ilh.»

«İlk üç kategori sosyalistler, dördüncü kategori sosyalistlerle belirli bir bağ kurmazlarsa Türk Milletinin «ikinci kurtuluş savaşında» kendi kendilerini tecrit etmiş olurlar.» (Sosyalist, 20, 1, 1967)

Bu gerçeklerin tespitinden sonra öneri ve gerekçeleri de şöyle özetleniyor:

«Yukarıdaki basit DOĞRUya, 4 kategori sosyalistin birleşmesi için birinci basamak, ilk üç kategorinin birleşmesiyle çıktır. Her üç yönden de kopacak allerjileri bilebile söyliyelim ki pratikte hemen yapılabilecek tek şey: (TİP - YÖN - ESKİLER) adlı sosyalistlerin kaçınılmaz küçük burjuva alışkanlıklarından «fedakarlık» ederek tek HALKÇILIK CEPHESİ kurmalarıdır.»

«İlk üç kategori sosyalistlerin ortak teorik ve pratik platformları daha bugünden vardır gibi geliyor. TİP de, YÖN de, ESKİLER de teorik bakımdan BİLİMSEL SOSYALİZME, pratik bakımdan İKİNCİ KUVAYİ MİLLİYECİLİĞE ve ANTIEMPERYALİZME eğgin görünüyorlar. Hiç değilse bu üç kategori sosyalistler arasında kimse kalkıp da bilimsel sosyalizme düşmanım ve emperyalizme dostum diyemiyor. Böylesine sağlam temel prensip ortaklığı ciddiye alındıktan sonra, geriye kalan her türlü gele-

neksel küçük kompleksler, yenilmeyecek güçlükler çıkaramaz, yahut çıkaramamalıdır.» (a.y.)

Bu teklif, o dönemin şartlarında gerçekleşmemiştir. 1967 sonrasında günümüze kadar, bir de Anarşi Yok Büyük Derleşme bürosu ile Proletarya Partisi ve Cephe sorunlarına teklifler getirilmiştir. Bu tekliflerin yanında bitip tükenmeyen, genellikle sonuçsuz kalan «Güç Birliği» girişimleri vardır, Hep yaşadık, biliyoruz.

Bütün bunların başarısızlığının temel nedeni, «Halkçılık Cephesi» meselesinin kavranmaması olmasında yatar. 12 Mart öncesi Sosyalistlerin kafalarını öyle çok konu meşgul ediyordu ki, bu konu pek aklarda kalmıştır. Hele, haklı olarak kafaları meşgul eden Proletarya partisi sorunu teori ve pratikte kafalarda yeterince aydınlanmayınca, başka bir adım atmak imkansız olmasa da epey güç hale geliyordu.

Şimdi önemli bir avantajımız 12 Mart öncesini ve 12 Mart deneyini yaşamış olmamızdır. Eğer 12 Mart deneyinin taze izleri üzerimizde olmasaydı, MC'nin sıkıyönetim için yaptığı pek çok provakasyon ağına toptan düşebilirdik. Halk güçlerinin bu deneyi MC'nin bütün kışkırtmalarını boşa çıkarabilmiştir. Fakat, bu olumluluğu şimdi Cephe örgütlenmesi ile sonuçlandıramasak, kazanan yine MC olacaktır.

Ne Yapmalıyız? Cephenin örgütlenmesinde ilk sorumlu ve görevli Proletarya ve onun partisidir. Ve proletarya en yakın müttefiklerini, yani köylülük ve şehir küçükburjuvasını örgütleyecektir. Ancak, böyle kurulan sağlam bir ittifak Yabancıların karşısızlığını etkileyebilir.

Öyleyse içinde bulunduğumuz şartlarda atılacak ilk ve en önemli adım: İşçi sınıfını temsil iddiasında olan bütün sosyalist parti ve eğilimlerin yanyana gelerek SOSYALİST BLOK'u örgütlemeleridir.

İçinde bulunduğumuz şartlarda Cephe örgütlenmesinin aciliğini ve görevin önemini kavrayan her sosyalist için «YOK»lar

görev kaçaklığına bahane edilemez, edilmemelidir. «Cephede, CHP YOK» veya «henüz Proletarya Partisi YOK» şikayetleri sonunda cephe örgütlenmesine engel haline getirilirse, yapılan MC'ye hizmet olup, halk güçlerinin parabolalarına bir kere daha kurban edilmelerine YOK duvarları arkasından seyirci kalmaktır. Her iki bahane de gerçekten bahanedir ve geçersizdir.

Önce proletarya partisinin yokluğundan başlayalım: Şöyle deniyor «Proletarya partisinin olmadığı bir ortamda cephe hayaldir.» İlave ediliyor «böyle şartlarda cephe çağrısında bulunmak işçi sınıfını CHP'nin kuyruğuna takmaktır.» Bu itirazlar sosyalist ortamımızda genellikle partisiz eğilimler içinde ağırlıktadır. Onların partisiz olmalarından dolayı, parti arayışları doğal karşılanmalıdır. Ve onların siyasi çerçevelerini çizmede -bu çerçeve az çok belli olmasına rağmen- daha katedecekleri yolları vardır. Fakat yürünen yol partili de gidilse, partisiz de gidilse aynıdır. İşte burada iddialara ve itiraz götürmez gerçekliklere varırız. Bu gün Türkiye'de Proletarya Partisinin varlığı da yokluğu da iddia edilmektedir. Neticede bütün sosyalist ortam için düşündüğümüzde her eğilimin kendisine göre belirlenen bir iddialar bütünlüğü ile karşı karşıya geliriz. Hep söylediğimiz gibi bunların arasından gerçeklik, iddia olmaktan ancak, şaşmaz sosyal pratiğin mihenk taşında kurtulacaktır. Buna karşılık iki gerçeklik vardır ki, bunlar sosyalist ortamımız için iddia olmaktan çıkmış, ispat edilmiş gerçeklikler olmuştur. Birinci gerçeklik, süngünün sırtımızda olduğu ve gün geçtikçe daha derinlere batırıldığıdır. Bu gerçeklik faşizme karşı dövüşmeyi gerektirir. İkincisi, bütün sosyalistlerin MC çetesine yani Gerici Emperyalizm Cephesine karşı savaştığı, her gün pek çok şehit verdiği gerçektir. Bu da, düşman ortak olduğuna göre, bizlerin de ortak davranmamızı gerektirir.

İşte burada namı anlımıza yönelmiş İken, güçler «parti yok», «parti var» diye ikiye bölünürse bu faşizmin gelişine hizmet olur. Eğer bir Sosyalist Blok kurularsa bu hem proletarya parti-

si iddiasında olanlara bunu ispatlama veya ispatlayamama şansını verecektir, hem de parti yok diyenlere, hayat onları doğrularsa, bu blok içinden yeni parti bileşimlerini yaratma şansını verecektir. Yani, iki tez de **Sosyalist Blok** önerisini dışlayamaz. Sosyalist Blok ne Proletarya Partisi iddiasında olanların bu iddialarını gerçekleştirmelerini engeller, ne de bu blok yeni bir «**Proletarya Partisi yaratma**» çabalarını engeller. Ama Blok kurulabilirse Faşizmin tırmanışını engelleyecek, kısa zamanda devrimci güçler bir Cephede gürleşecek, hatta Halk İktidarı sorunu ile bile karşı karşıya gelebileceklerdir.

Son olarak Dimitrov'dan bir alıntı ile açıklamayı tamamlayalım. Dimitrov, ayrı partiler bir kere doğmuşsa «birleşik cephe kurmak yerine birleşmeyi önermek taşıma suyla değirmeni döndürmeğe çabalamak demektir.» diyerek, birleşmek bahanesiyle ittifakı erteleyici tavırları eleştirmekde, «taşıma su ile değirmeni döndürmeğe» benzetmektedir. MC «taşıma su ile» gerilettilip yenilemez, derelerin birleşik cephede SELleştirilmesi gerekir.

Cephede, CHP YOK diyenlere gelince? Bu genellikle açık söylenmiyor. Çoğunlukla çağrılar ve hatta eleştiriler kılığına girmektedir. Cephe yolunda CHP kervanına katılan parti ve eğilimler: TİP-SDP, ve İDD'dir. TSİP de TİP, İDD ile siyasi bir birlik amaçladığı için, kendini bunlara bağımlı kılmakta ve dolaylıca CHP kervanına katılmaktadır.

CHP cepheye nasıl gelir? CHP'nin yaban burjuvazinin sosyal eğilimlerini temsil ettiğini belirtmenin anlamı, onun cepheye en sınırdaki ve kaypak bir unsur olduğunu anlatmaktır. Bunu zaten hergün ispatlamaktadır da. O zaman yapılması gereken yaban burjuvazinin kararsızlıklarına tabi olmak yerine, işçi sınıfı ve küçükburjuvazinin sağlam bir ittifakıyla onun kararsızlığını felce uğratmak tek devrimci yoldur. Başka hiç bir yol CHP'yi cepheye çekemez. İşte bu durumda da sosyalistlerin önüne ilk görev olarak **Sosyalist Blok** çıkmaktadır. Böyle bir blokun örgütlenmesi, CHP içinde yankısını bulacak, samimi küçükburjuva

eğilimleri şekillenecek, güçlenecektir. Sonuç olarak, her iki gerekçe de sosyalist blokun örgütlenmesini ertelemez, gereksiz kılmaz. Güçlü bir devrimci parti de, sosyalist blokun içinde gelişebilir, gelişecektir. Ve ancak böyle bir blok CHP'yi cephe yolunda etkileyebilecektir.

1 — Sosyalist Blok Nedir? Cephenin ilk adımı için önerilen bu bloku daha açarsak konu daha iyi aydınlanacaktır.

Sosyalist parti ve eğilimlerin topyekun işçi sınıfını, onun zümre eğilimlerini ve küçükburjuvazinin sosyal eğilimlerini temsil ettiğini belirtmiştik. Bu sayılanlar halk denen kesimlerin en tutarlı, en devrimci bölümüdür. Yani eski egemenlerden, yaban burjuvalardan gayri diğer bütün halk kesimleri etine göre budur böylece temsil edilmektedirler. O zaman şu sonuca varılacaktır: Sosyalist Blok örgütlendiğinde bu blok içinde halk kesimleri temsil edilmiş olacaktır. Yani kurulan bu blok aslında Halk Cephesinin kendisidir. 1967 Sosyalist Gazetelerindeki TIP-YÖNESKİLERİN birleşmesiyle HALKÇILIK CEPHESİ'nin kurulması önerisi bize bu konuda ışık tutmaktadır. O zaman, özellikle TIP içinde gelişip serpilen eğilimler şimdi önümüzdeki Sosyalist parti ve eğilimlerin bir kısmını meydana getirmektedir. Yani o günden bu güne sosyalist eğilimlerin daha netleşmesinden başka bir fark yoktur, denebilir. Demek ki, Sosyalist Blok ile Halk Cephesi arasında Çin seddi yoktur. Böyle bir blok, cephede halk güçlerinin en geniş bir biçimde örgütlenmesinin ilk adımıdır. Bu anlamda; halk cephesinin nüvesidir, çekirdeğidir. Cephe bu nüve etrafına örgütlenecek, halkalanacaktır. Sosyalist parti ve eğilimlerimizin henüz halk tabakaları arasındaki yaygınlığının geniş olmaması, önümüze böyle bir ikili görüntü çıkarmaktadır. Ve bu durum genellikle, Halk Cephesini sonsuza erteleme eğilimini doğurmaktadır, beslemektedir. Adeta cephe, ne zaman ulaşılacağı belli olmayan bir yüksekliğe çıkartılıp, ütopyleştirilmektedir. Oysa, Sosyalist Blok örgütlendiğinde, bu ikili görüntü kaçınılmazca yıkılacak, birbirinden koparma gayreti olaylarca yenilecektir.

Konu böyle konulunca, Sosyalist Blok'un Gerici Emperyalizm Cephesi ile tutarlı mücadelesi hem onu güçlendirecek hem de Gerici Cepheyi dağıtabilecektir. O zaman da önüne kaçınılmazca İktidar sorunu çıkacaktır. Daha doğrusu, Sosyalist Blok'un önünde onun mücadele yönünü belirleyen, varılması gereken nokta İktidardır. İktidar hedefsiz bir Blok, sadece savunma kanseri ile yok olup gider. Halk İktidarı, Blok mücadelesinin kaçınılmaz mantık sonucudur.

Sosyalist Blok'un Gücü: Bu güce güvensizlik genellikle sosyalistlerimizi CHP'nin peşine takmaktadır. Oysa faşizme karşı bütün gücümüz, sosyalistlerin birliği, dayanışmasıdır. Halkın kaçınılmaz patlamalarını yönlendirecek, yönetecek bu bloktur. Bu güce güvensizlik, faşizme karşı bütün devrimcileri silahsızlandırmak olur. Elbette, güç denemeden ölçülemez. Henüz denenmese de, Sosyalist Blokun gücünün hangi boyutlara varabileceğini tahmin edebiliriz. Böyle bir blok örgütlendiğinde bunun arkasından cephede; DISK, TÖB-DER, Mühendis Odaları, Gençlik, Merkur Örgütleri ve KÖY-KOOP yer alabilecektir. Böyle bir güç işe, en azından yarım milyona yakın bir ordu demektir. Böyle bir güç, finans-kapitale korkulu rüyalar gördürdüğü için dağınıklığı ebedileştirmek onun yaşama sorunudur.

Şu da bir gerçekliktir ve en önemlisidir: Ancak **döğüştükece** güçlenilir. Sosyalist Blok'un örgütlenip, davranması kısa zamanda pek çok yeni gücü üretecek, ortaya çıkaracaktır. Devrimin **enerji** **centralı** Sosyalist Bloktur. Ya çalıştırılır, ya da parçaları, finans-kapital tarafından paslanmaya mahkum edilir.

2 — Sosyalist Blok İçin Ortak Bir Program Gerekli midir? Nasıl olmalıdır?

Bütün emekçi kitleler ve emekçi aydınlar ile onların siyasi parti ve ekonomik örgütlerinin hayati önem taşıyan ortak çıkarları, ORTAK DÜŞMANA karşı ORTAK HAREKET içinde bulunmasının gerekliliği az çok bilince çıktığına göre, ORTAK HA-

REKET'in ancak ve ancak bu örgütlerin ORTAK PROGRAMLARIYLA başarıya ulaşacağı gerçeği de görülmelidir.

Şu anda «hareketimizin acil sorununu «amatör» dağınık eylemlerin geliştirilmesi» olarak görenler için ortak bir program etrafında döğüşmenin önemi kavranmamış olabilir. Fakat hareketimizin acil sorununu birlik -örgütlenme- sorunu olarak görenler için, ortak programın da bu sorunun zorunlu bir adımı olarak görülmesi kaçınılmazdır.

Ülkemizde var olan emekçi kitlelerin örgütleri, örgütlü oluşlarının kaçınılmaz gereği bir programa sahiptirler. Her örgüt benimsediği ve savunduğu programıyla dövüşmektedir. Bu örgütlerin programları örgütledikleri emekçi kitlelerin çıkarlarını ve taleplerini içerir. Türkiye'de halk kavramı içine giren sınıf ve tabakalar ne kadarsa o kadar da programının olması veya mevcut programlara o sınıf ve tabakaların çeşitli karakterlerin yansması doğaldır. Çünkü mevcut olan örgütler aynı sınıfın ideolojisini taşımamaktadırlar. İşçi sınıfının ideolojisini benimseyen -Bilimsel Sosyalizmi kendisine eylem klavuzu eden- örgütle, küçük burjuva, burjuva ideolojisini veya onların kalıntılarını benimseyen örgütün programı elbette aynı olmayacaktır. Emekçi kitlelerin «örgütlerinin aralarındaki bağdaştırılamaz ayrılıklar, onların kesin amaçları, bu amaca ulaşma yolları ve araçlarıyla ilgilidir.»

Emekçi kitlelerin örgütleri sermaye tahakkümüne -sömürüye- karşıdırlar.

«İşte emekçi halkın partilerinin, bu kitlelerin çıkarına bağlı kaldıkları sürece zorunlu olarak kapitalist partilere karşı olmalarının ortak çalışma ve mücadelelerinde aralarında bağlar kurmaya çalışmalarının nedeni budur.»

«Bugün kitleler ve halkın sözcüsü aydınlar böylesine kötü bir durum içinde korkunç tehlikelerle karşı karşıya kalmaktayken, halkın partilerinin ortak mücadeleye katılmaları ve ücretler çalışma saatleri, temel ihtiyaçlar, toprak, konut vergiler vb. ha-

yatı sorunlarla ilgili somut ortak programlar adına beraberce sermaye saldırısına karşı koymaları gerçeğini ciddi olarak kim inkar edebilir?» (Dimitrov - Faşizme Karşı Birleşik Cephe)

Evet, bugün halk azgın hayat pahalılığına yoğun işsizliğe, ağır vergilere, kötü konutlara dayanamıyorlar. Gittikçe artan şiddet ve zulüm düzeni toplu katliamların uygulandığı, politik cinayetlerin işlendiği bir düzende acı çekiyorlar. Varoluşları, hakları, özgürlükleri, hayatları ve gelecekleri güvenlik altında değil. Bu zulüm düzeninde emekçi kitlelerin cephe birliği içinde döğüşmek arzuları günden güne artıyor.

Böyle bir durumda ne programlardaki amaçlar ne isteklerindeki ayrılıklar birleşmeye, ortak düşmana karşı ortak program ile ortak hareket etmeye engel olamaz ve engel olmamalıdır.

Bu kendi programından ve örgütsel bağımsızlığından vazgeçmek anlamını da kesinlikle taşımaz. Cephe mücadelesinde ortak hareket edecek olan partiler «kendi programının hiçbir önemli amacını bir kenara bırakmaksızın ve bir parti olarak örgütsel bağımsızlığından fedakarlıkta bulunmaksızın» yani program ve amaçlarını terk etmeden döğüşeceklerdir. Böylece «devrimci kardeşlik, ilkelere savaş» parolası hayata geçirilmiş olacaktır. Aynı ayrı programlara sahip örgütlerin bu şekilde bir araya gelişleri bu birliğin sürekli gelişmesi anlamını taşıyacaktır.

Halk Cephesi Programı Nasıl Olmalıdır?

Ortak bir programdan bahsetmek, cepheye katılan partilerin programlarından eklektik bir program çıkarmak değildir. Birleşik mücadele etmenin zorunlu objektif koşulları olduğuna göre cephenin oluşmasını zorunlu kılan koşullar ortak programın temelini teşkil edecekler.

Bu nedenle ortak program: 1 — Marksizmin kavramlarına ve prensiplerine ters düşmeden, 2 — Ülkenin somut şartlarına uygun olarak ve 3 — Kendi mantığı içinde çelişkiler barındırmadan -eklektik bir yapı taşımadan hazırlanmalıdır.

Böyle bir programda; uygulanması söz konusu olamayacak talepler ve ayrıntı teşkil eden, mücadele araçları, taktikler, yer almamalıdır. Buna karşılık, hiç bir önemli talep ihmal edilmemeli, genel lafazanlıklara girip program lüzumsuz ayrıntılarla ve boş laflarla şişirilmemeli, her yürütaşın okuyup anlayacağı sadelikte olmalıdır.

Hiçbir önemli talep ihmal edilmemeli dediğimize göre, taleplerin biçim özelliklerini de şöyle sıralayabiliriz: Talepler muğlak olmamalı, yanlış anlaşılabilir izlenimler vermemei, tekrarlar bulunmamalı, kısa ve çarpıcı formüller seçilmelidir.

3 — Sosyalist Blok'un Somut Biçimi: Ortak Liderlik. Ortak liderlik Sosyalist Blok'un en üst örgüt biçimidir. Böyle bir blok kurulduğunda ilk yapılacak iş orada yer alanların ortak taleplerinin tespiti ile bir ortak programın ortaya çıkarılmasıdır. İşte, ortak liderlik, blokta yer alan parti ve eğilimlerin bu program doğrultusunda koordineli bir biçimde davranmasını sağlar.

Ortak liderlikte temsil, örgüt niceliğine göre değildir. Bu nedenle, böyle bir liderlik partilerin ve eğilimlerin bağımsız davranışlarını engellemez. Onların bağımsız politikalarını etkilemez. Bu en temel prensiptir. Ortak liderlikte bunun pratik olarak uygulanması oy birliği prensibiyle çözümlenir. Cephede herkes tuttuğu mevziden kendi yordamınca savaşacaktır. Kimse kimseye bu konuda buyruğu veremez. Tek yol iknadır, devrimci kardeşliktir. Özetle, Ortak Liderlik; bloktaki sosyalist güçleri ortak program doğrultusunda, örgütlerin bağımsız politikalarını engellemeden, ortak düşmana karşı, en koordineli biçimde davrandırılması amacını taşır.

Cepheyle ilgili görüşlerimizi 15 Ocak 1977 tarihli Vatan Partisi 1. Olağan Kongre kararıyla bağlayalım:

VATAN PARTİSİ 1. OLAĞAN KONGRESİ KARARI: İTTİFAKLAR SORUNU

I — KONGREMİZ : Sosyalist ortamımızdaki diğer sosy-
alist partileri (varoluş sebepleri, sınıf ve zümre eğilimleri ne
olursa olsun) bir olay olarak kabul eder,

Bu gerçekten hareketle, ortak düşmana karşı ortak hareket
için sosyalist partilerin kendi prensiplerinden (Program ve tüzüklerinden) taviz vermelerini veya vazgeçmelerini istemez. Tek Parti içinde «Derleniş» çağrılarını ise bir ütopya-hayal olarak görür. Onlarla Devrimci bir program (Vatan Partisi Programı) ve Proletarya Partisinin örgüt prensipleri (Vatan Partisinin örgüt prensipleri) üzerinde birleşmenin, derlenmenin, ancak, belli bir yol arkadaşlığı ve mücadele sonunda mümkün olabileceği kanısındadır.

KONGREMİZ, DİĞER SOSYALİST PARTİLERİ, ORTAK DÜŞMAN'A KARŞI ORTAK HAREKET İÇİNDE BULUNMAYA, ORTAK DÜŞMAN'A KARŞI PARALEL HAREKET ETMEYE ÇAĞIRIR.

KONGREMİZ, SOSYALİST PARTİLER ARASI KOORDİNASYONU SAĞLAYACAK «ORTAK KURMAY MERKEZLERİ» KURULMASINI VE BU «MERKEZLERDE KOLLEKTİF KARARLARIN OYBİRLİĞİ İLE» ALINMASINI, SOSYALİST PARTİLERİN ORTAK HAREKET PROGRAMLARI YAPMAK ÜZERE HEMEN BİR ARAYA GELMELERİNİ VE ÇALIŞMALARINA BAŞLAMALARINI ÖNERİR.

Kongremiz: Sosyalist partilerin ancak bu ilişkiler düzeni içinde hem birbirleri ile yarışabileceklerine, hem de Finans-Kapital cephesine karşı daha koordineli, daha etkin mücadele verebileceklerine inanır.

II — KONGREMİZ : «FİNANS-KAPİTAL'İN SALDIRI CEP-

HESİ» KARŞISINDA «OLABİLDİĞİNCE GENİŞLİĞE , HETEROJEN BİRİCİK DEVRİMCİ GÜÇLER CEPHESİNİN» KURULMASINI BAŞTA SOSYALİSTLER OLMAK ÜZERE BÜTÜN HALK KURTULUŞÇU KUVVETLERİN ÖNÜNE, SANİYE GEÇİRMEYEN YERİNE GETİRİLMESİ GEREKEN BİR GÖREV OLARAK KOYAR.

Bu cephenin kurulmasında ilk basamak, sosyalist partilerimizin «Ortak Kurmay Merkezleri» kurarak koordineli hareket etmeleri ile aşılabılır. İkinci basamağa; **Örnek bir Davranış birliği** içinde olan sosyalistlerimizin, genişliği yüzbinleri ve milyonları bulan, sollar, «orta-sollar», Sosyalist demokratlar, demokratlar, ilericiler ve bütün vatanseverler ile bağlar, ittifaklar kurarak «Devrimci Güçler Cephesini» yaratmaya başlaması ile, tırmanılabilir.

Cephede yer alan her kişi, örgüt ve Parti pek tabii kendi anlayış ve usullerine göre döğüşecektir. Her vatansever kişi veya örgütten Emperyalizme ve Feodalizme karşı dövüşmekten başka bir şey istenmeyecektir.

«Devrimci Güçler Cephesinin» sosyalist, demokratik bütün örgütleri ve partileri Cephenin liderliği için yarışacaklardır. Liderlik ancak, gerçekten vatanın kurtuluşu için savaşanlarca, isteme ile değil, bileğinin hakkına savaşmakla alınacaktır. Önceden, önderlik, Liderlik kavgaları boş ve cepheyi çatlatıcı kuru insiyatif çekilmeleridir. Emperyalizmin işine yarar. Sosyalist partiler arası koordinasyonu sağlayıcı olarak düşünölen «Ortak Kurmay Merkezleri» Halk Cephesi açısından değışik şekiller alabilir, Cepheyi yöneten, Kuvvetler arasında uyumu, düzeni sağlıyan daha üst seviyede yeni Devrimci Ortak Merkezler kurulabilir. Hatta **İktidar Organları** olabilir.

Bir kişi deylp geçmeyelim. Bir kişinin cepheye gelmesini önlemek veya cepheden gitmesine sebep olmak: Emperyalizme hizmet, Halk davasına ihanettir.

KONGREMİZ : KARARIN HAYATA GEÇİRİLMESİ GÖREVİNİ MERKEZ KOMİTESİNE VERİR.

TÜSTAV

**GÜNÜMÜZÜN
GÖREVİ:**

**HALK
CEPHESİ'NİN
ilk adımı**

**SOSYALİST
TÜSTAV
BLOK**

FİATİ 7.50 Lira